

**UCHWAŁA NR XLIII/278/2014
RADY GMINY PIASKI**

z dnia 30 października 2014 r.

w sprawie Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2014-2020

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 182 ze zm.) na wniosek Wójta Rada Gminy uchwała, co następuje:

- § 1. Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2014-2020.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Piaski.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Irena Różalska

Załącznik do Uchwały Nr XLIII/278/2014

Rady Gminy Piaski

z dnia 30 października 2014 r.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY PIASKI
NA LATA 2014-2020**

2014

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII	5
1. PODSTAWY PRAWNE	5
2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE.....	6
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE	13
1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE	13
2. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I KOMUNIKACYJNA.....	14
3. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I ZASOBY MIESZKANIOWE.....	15
4. STRUKTURA GOSPODARCZA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY.....	18
5. EDUKACJA I WYCHOWANIE	24
6. ŻYCIE KULTURALNE I INFRASTRUKTURA SPORTOWO-REKREACYJNA.....	26
7. OPIEKA ZDROWOTNA I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.....	30
8. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	33
9. PROBLEM BEZDOMNOŚCI	39
10. PRZESTĘPCZOŚĆ.....	39
11. POMOC SPOŁECZNA	40
12. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE.....	51
13. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM” ...	55
14. ANALIZA SWOT	70
15. WNIOSKI Z DIAGNOZY	77
III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	79
IV. PROGRAMY I PROJEKTY.....	88
V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII	89
SPIS TABEL I WYKRESÓW	93

WPROWADZENIE

Polityka społeczna oznacza racjonalną działalność państwa i innych podmiotów zmierzającą do kształtowania ogólnych warunków pracy i bytu ludności, pożądanych struktur społecznych i stosunków społeczno-kulturowych, służących efektywnemu i sprawiedliwemu zaspokojeniu potrzeb społeczeństwa. Na poziomie lokalnym jednym z podstawowych narzędzi służących jej realizacji jest strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to dokument przedstawiający koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.

Niniejsza strategia została opracowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Piaskach. Powstała w procesie partycypacyjnym z uwzględnieniem interesów różnych grup społecznych i przy szerokich konsultacjach społecznych. W pracach nad dokumentem uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, w tym sektora pomocy społecznej, oświaty, kultury, sportu i rekreacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, a także policji, organizacji pozarządowych, kościoła oraz mieszkańcy gminy. Moderatorem prac nad dokumentem było Centrum Wspierania Służb Społecznych w Częstochowie.

Strategia ma charakter wieloletni; została przygotowana na lata 2014-2020. Ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym skąd, stosownie do potrzeb mieszkańców, przenosi priorytetowe cele i kierunki działań na poziom lokalny. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Strategia składa się z pięciu części. W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe.

Druga część strategii obejmuje podstawowe informacje na temat gminy oraz diagnozę sytuacji społecznej w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy, w tym przedstawicieli samorządu lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach: *Infrastruktura transportowa i komunikacyjna; Struktura demograficzna i zasoby mieszkaniowe; Struktura gospodarcza i sytuacja na rynku pracy; Edukacja i wychowanie; Życie kulturalne i infrastruktura sportowo-rekreacyjna; Opieka zdrowotna i problem niepełnosprawności; Uzależnienia i przemoc w rodzinie; Przestępczość; Pomoc społeczna i Organizacje pozarządowe.*

W trzeciej części strategii, na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego, zostały sformułowane: misja, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Zostali również wskazani realizatorzy strategii, przedstawione źródła finansowania dokumentu i czas realizacji wyznaczonych w nim kierunków działań, ramy finansowe strategii oraz prognoza zmian.

W czwartej części dokumentu wskazane są programy oraz przedstawiona jest informacja na temat projektów mogących służyć realizacji strategii.

Piąta część strategii zawiera informacje na temat sposobu realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

Przy istniejącym obecnie ogromnym zapotrzebowaniu na myślenie i działanie strategiczne należy pamiętać, że sam fakt przygotowania strategii to dopiero część teoretyczna procesu, którą należy uzupełnić praktyką i działaniem, czyli wdrożeniem dokumentu. Tutaj, odpowiedzialność spada na lokalnych polityków, działaczy, przedstawicieli różnych instytucji, zarówno administracji samorządowej, jak i organizacji pozarządowych. I tylko ich skoordynowana współpraca, wola i determinacja w przeznaczaniu i pozyskiwaniu środków finansowych przełoży się na skuteczność realizacji strategii.

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2014-2020 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2013 r. poz. 594 ze zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz.135 ze zm.),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2013, poz. 1456),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 674 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zm.),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 966 ze zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm.).

2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2014-2020 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo,
- Umowa Partnerstwa – Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020,
- Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020,
- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (projekt),
- Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gostyńskiego na lata 2009-2015.

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „*Unia innowacji*” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „*Młodzież w drodze*” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „*Europejska agenda cyfrowa*” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „*Europa efektywnie korzystająca z zasobów*” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt „*Polityka przemysłowa w erze globalizacji*” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do Małych i Średnich Przedsiębiorstw, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencyjnego rywalizowania na rynkach światowych.

Celem projektu „*Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia*” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „*Europejski program walki z ubóstwem*” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 to z kolei najważniejszy średniookresowy dokument rozwojowy na szczeblu krajowym, określający cele strategiczne do 2020 roku. Wyznacza on trzy obszary strategiczne: *Sprawne i efektywne państwo*, *Konkurencyjna gospodarka*,

Spójność społeczna i terytorialna, w których koncentrują się główne działania, oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

Celem głównym Strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Dokument z jednej strony wyznacza działania służące usuwaniu barier rozwojowych, w tym ujawnionych przez kryzys gospodarczy słabości polskiej gospodarki, a z drugiej skupia się na wspomnianych powyżej potencjałach, które będą stymulowały rozwój kraju.

Strategia stanowi bazę dla 9 strategii zintegrowanych (Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki, Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategia Rozwoju Transportu, Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, Sprawne Państwo, Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa), które powinny przyczyniać się do realizacji założonych w niej celów, a zaprojektowane w nich działania rozwijać i uszczegóławiać reformy w niej wskazane. Dokument skierowany jest nie tylko do administracji publicznej, ale także do środowisk społecznych i gospodarczych, które uczestniczą w procesach rozwojowych i mogą je wspomagać zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest również odniesieniem na gruncie krajowym dla dokumentów strategicznych przygotowywanych w kraju na potrzeby programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014-2020, tj. Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych (uwzględniających środki z polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa). Wskazane w strategii cele rozwojowe i priorytety w znaczącym zakresie wpisują się w cele strategii unijnej „Europa 2020” i są z nią spójne.

Umowa Partnerstwa jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w Polsce w latach 2014-2020 w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa. Instrumentami realizacji Umowy są krajowe programy operacyjne i regionalne programy operacyjne. Dokumenty te wraz z Umową tworzą spójny system dokumentów strategicznych i programowych na nową perspektywę finansową.

Umowa ściśle wiąże strategię wykorzystania środków europejskich z realizacją Strategii Rozwoju Kraju 2020 i Strategii Europa 2020. Celem konsekwentnie realizowanym w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020 jest, zgodnie ze Strategią Rozwoju Kraju, oparcie rozwoju na dalszym zwiększaniu konkurencyjności gospodarki, poprawie spójności społecznej i terytorialnej oraz podnoszeniu sprawności i efektywności państwa. Biorąc pod uwagę wskazane powyżej cele rozwojowe kraju, w Umowie wyróżniono cztery priorytety finansowania ze środków europejskich, do których zaliczono: otoczenie sprzyjające przedsiębiorczości i innowacjom, spójność społeczną i aktywność zawodową, infrastrukturę sieciową na rzecz wzrostu i zatrudnienia oraz środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami. Priorytety te będą realizowane w ramach właściwych celów tematycznych, wskazanych w projektach rozporządzeń Unii Europejskiej.

Umowa wskazuje m.in. rodzaje inwestycji, mogących liczyć na dofinansowanie, proponuje układ programów operacyjnych, prezentuje zarys systemu ich wdrażania, a także przedstawia ogólne założenia oparte na zasadzie subsydiarności podziału interwencji pomiędzy poziom krajowy i regionalny. Zapewnieniu koordynacji pomiędzy funduszami polityki spójności na poziomie regionalnym służyć ma, umożliwiona po raz pierwszy w okresie programowania 2014-2020, realizacja przez samorzady województw programów dwufunduszowych (Europejski Fundusz Społeczny i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego). Instrumentem zapewniającym komplementarność interwencji realizowanych przez rząd i samorząd terytorialny będzie kontrakt terytorialny.

Zgodnie z Umową Partnerstwa w latach 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie współfinansował krajowy **Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020**, dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego i dobrego rządzenia oraz 16 regionalnych programów operacyjnych. Krajowy program (zasili go 28% środków funduszu) będzie się koncentrował na zmianach strukturalnych poszczególnych polityk sektorowych, a także na takich przedsięwzięciach, które mają charakter ogólnopolski i są priorytetowe z punktu widzenia polityki państwa, natomiast na poziomie regionalnym interwencja Europejskiego Funduszu Społecznego (72% środków funduszu) będzie dotyczyła bezpośredniego wsparcia osób w celu poprawy ich sytuacji na rynku.

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój obejmuje pięć następujących osi priorytetowych: I. Osoby młode na rynku pracy, II. Efektywne polityki publiczne dla rynku

pracy, gospodarki i edukacji, III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa oraz V. Pomoc Techniczna.

Projekt **Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020** przewiduje utworzenie 10 osi priorytetowych. Problematykę społeczną ujęto głównie w ramach osi priorytetowej 6. Rynek pracy i osi priorytetowej 7. Włączenie społeczne.

W ramach osi priorytetowej 6. wyznaczono cel tematyczny 8. „Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników” oraz priorytety inwestycyjne, których wdrożenie ma się przyczynić do wzrostu kompetencji i doświadczeń zawodowych osób poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo, wzrostu poziomu zatrudnienia, rozwoju przedsiębiorczości i przedsiębiorstw w regionie oraz generowania nowych miejsc pracy, wzrostu aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad dziećmi lub innymi osobami zależnymi, zwiększenia dostępności usług opiekuńczych, a także podniesienia poziomu zdrowia i wydłużenia czasu aktywności zawodowej mieszkańców regionu.

Z kolei w ramach Osi Priorytetowej 7. przewidziano do realizacji cel tematyczny 9. „Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją” poprzez wprowadzenie w życie priorytetów inwestycyjnych mających przyczynić się do wzrostu aktywności społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych, a tym samym ograniczenia skali ubóstwa, poprawy jakości i dostępności usług społecznych oraz rozwoju potencjału ekonomii społecznej.

Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku jest dokumentem, który wyznacza główne kierunki regionalnej polityki społecznej. W strategii sformułowano misję i wizję oraz wyznaczono 5 priorytetów strategicznych: 1. Wielkopolska równych szans i możliwości, 2. Zdrowi Wielkopolanie, 3. Bezpieczna Wielkopolska (Bezpieczeństwo publiczne i socjalne), 4. Wielkopolska obywatelska, 5. Samorząd województwa wielkopolskiego partnerem, doradcą i konsultantem lokalnych podmiotów polityki społecznej.

Priorytet 1. obejmuje problematykę wyrównywania szans mieszkańców Wielkopolski w kontekście dostępu do różnych wymiarów funkcjonowania społecznego w ramach oferty polityki kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, dostępności edukacji i nauki, usług medycznych, narzędzi aktywnego rynku pracy, a także usług i świadczeń socjalnych. Uznano, iż istotne

znaczenie ma wyrównywanie różnic w rozwoju społecznym województwa, zwiększanie wrażliwości społecznej na problemy społeczne, ochrona zasobów, standardu i jakości życia rodziny umożliwiających realizowanie funkcji i zadań służących jej rozwojowi oraz eliminowanie i redukowanie czynników prowadzących do ubóstwa, izolacji, marginalizacji i wykluczenia społecznego.

W priorytecie 2. zaakcentowano potrzebę kreowania i realizacji wojewódzkiej polityki zdrowotnej uwzględniającej profilaktykę i promocję zdrowia, położono nacisk na konieczność rozwijania otoczenia instytucjonalnego, gospodarczego i środowiska społecznego służącego wdrażaniu koncepcji „Zdrowa społeczność – zdrowi obywatele”, a także podejmowania działań na rzecz konsolidowania systemu informacji medycznej oraz poszerzania zakresu problemowego analiz epidemiologicznych i socjomedycznych.

W ramach priorytetu 3. uwzględniono działania służące zapewnieniu mieszkańcom Wielkopolski bezpieczeństwa socjalnego, osobistego i publicznego oraz przerywaniu „pętli ubóstwa” i dziedziczenia biedy, podkreślono potrzebę rozwijania przedsięwzięć na rzecz poprawy spójności regionu, podejmowania działań profilaktycznych w kontekście zwalczania zjawisk patologii społecznej i przestępczości oraz położono nacisk na budowę obywatelskiej sieci bezpiecznych społeczności w kontekście stabilizowania i wzmacniania poczucia bezpieczeństwa obywateli.

W priorytecie 4. zaakcentowano potrzebę podejmowania działań służących aktywizowaniu zasobów ludzkich i potencjału społecznego na rzecz rozwoju jednostek, grup i społeczności, w tym także osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym w działania podmiotów społeczeństwa obywatelskiego.

Wszystkie działania wpisujące się w wyznaczone w strategii priorytety uwzględniają specyficznych adresatów, za których uznano: osoby starsze i niepełnosprawne, dzieci i młodzież, kategorie wysokiego ryzyka socjalnego, a także wszystkich mieszkańców Wielkopolski przy uwzględnieniu ich uczestnictwa w różnych wymiarach życia społecznego (kultura, sport i turystyka, edukacja, pomoc społeczna, rynek pracy, służba zdrowia).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gostyńskiego na lata 2009-2015 jest dokumentem, w którym na podstawie diagnozy problemów społecznych występujących w powiecie, sformułowano założenia polityki społecznej powiatu. Ujęto je w ramach misji oraz 3 wyznaczonych celów strategicznych.

W obrębie celu strategicznego 1. zaplanowano działania służące zintegrowanemu wspieraniu rodziny ze szczególnym uwzględnieniem pozycji dzieci i młodzieży, poprzez: wzmocnieniu systemu sprzyjającego rozwojowi dziecka w rodzinie i środowiskach pozarodzinnych, rozwijaniu systemu wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, udzielanie pomocy rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi oraz promowaniu właściwych postaw społecznych, ważnych dla przeciwdziałania zjawisku narkomanii, przestępczości i eliminowania skutków niedostosowania społecznego wśród dzieci i młodzieży.

Działania wyznaczone w ramach celu strategicznego 2. skupiono natomiast na aktywizowaniu i integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień, zwiększenie dostępu tych osób do opieki medycznej, rehabilitacji i rynku pracy oraz integrowanie ich ze środowiskiem, rozwijanie opieki rodzinnej nad osobami starszymi oraz poprawienie standardu w placówkach instytucjonalnych, a także rozwijanie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych.

Działania ujęte w obrębie celu strategicznego 3. poświęcono z kolei rozwijaniu aktywności obywatelskiej poprzez profesjonalizację służb społecznych oraz wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE

Gmina Piaski jest gminą wiejską, położoną w południowej części województwa wielkopolskiego, w powiecie gostyńskim. Sąsiaduje z gminami: Gostyń, Krobia, Borek Wielkopolski, Pogorzela i Pępowo w powiecie gostyńskim oraz gminą Dolsk w powiecie śremskim.

Powierzchnia gminy wynosi 101 km². Gmina obejmuje 27 miejscowości, w tym 16 wsi sołectkich: Bodzewo, Bodzewko, Dręczewo I, Dręczewo II, Grabonóg, Godurowo, Lipie, Michałowo, Piaski, Podrzecze, Rębowo, Smogorzewo, Strzelce Małe, Strzelce Wielkie, Szelejewo I i Szelejewo II.

Gmina leży w południowej części Niziny Wielkopolskiej, na zachodniej krawędzi Wysoczyzny Kaliskiej. Charakteryzuje się ciekawym krajobrazem: na jej nizinnym terenie występują niewielkie wzgórza morenowe, bogate w roślinność kompleksy leśne, a także urokliwe obszary nad rzeką Dąbrówką oraz doliną Obry. Obszary leśne stanowią ponad 14% powierzchni gminy, a tereny prawnie chronione obejmują blisko 46%, m.in. rezerwat przyrody „Bodzewko” z unikatowym drzewostanem lipowym. Brak uciążliwego przemysłu sprawia, że gmina jest czysta ekologicznie i atrakcyjna pod względem krajobrazowym.

Historia Piasków sięga XVIII wieku, kiedy to kasztelan śremski Karol Koszutski herbu Leszczyca w 1773 roku zaczął stawiać pierwsze zabudowania. Ukoronowaniem tych działań było podpisanie w 1775 roku przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego przywileju lokacyjnego dla miasta prywatnego o nazwie Piaseczna Góra.

W okresie zaboru pruskiego Piaseczna Góra otrzymała nazwę Sandberg, a po krótkiej przynależności do Księstwa Warszawskiego Piaseczna Góra ponownie znalazła się pod zaborami. W roku 1883 miasto zmieniło swój charakter miasta prywatnego i uzyskało większą samodzielność. Około roku 1840 podjęto decyzję o zmianie nazwy na Piaski. Miasto utraciło prawa miejskie w 1934 roku.

Oprócz walorów turystyczno-krajoznawczych gmina posiada wiele zabytkowych obiektów. Najważniejszym jest bez wątpienia Święta Góra – barokowa bazylika Księża Filipinów zbudowana na wzór kościoła Santa Maria della Salute w Wenecji, będąca miejscem

pielgrzymek do znanego z cudownej mocy obrazu Świątogsórskiej Madonny. Ciekawymi architektonicznie zabytkami s również: neoklasycystyczny dworek ziemski z końca XVIII wieku w Grabonogu, gdzie obecnie mieści si muzeum im. błogosławionego Edmunda Bojanowskiego szczycce si bogatymi zbiorami etnograficznymi, oraz neogotycki pac w Podrzeczu wzniesiony około 1848 roku dla ówczesnego dziedzica Gostynia Mikołaja Beliny Wegiarskiego.

2. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I KOMUNIKACYJNA

Gmina Piaski charakteryzuje si dogodnym położeniem pod względem komunikacyjnym. Przez jej teren przebiega droga krajowa nr 12 czca Zachod ze Wschodem, od granicy z Niemcami w Łęknicy do granicy z Ukrain w Dorohusku. Piaski le w odległości 4 km od Gostynia i 70 km od Poznania.

Układ komunikacyjny gminy uzupeniaj drogi powiatowe i lokalne, w większości dobrze utrzymane, które obsuguj ruch pomiędzy jednostkami osadniczymi na terenie gminy oraz miejscowościami z ni ssiadujcymi.

Przez gmin przebiega także linia kolejowa Leszno – Jarocin i nieczynny szlak kolejowy: Gostyń – Krobia.

Usługi komunikacyjne na terenie gminy wiadczy PKS Leszno, zapewniajcy m.in. kilkanaście kursów dziennie na trasie Gostyń – Piaski, oraz Koleje Wielkopolskie realizujce kursy szynobusem na trasie Leszno – Jarocin. Dowozem dzieci do szkół na terenie gminy zajmuje si natomiast Zakład Usług Komunalnych w Piaskach.

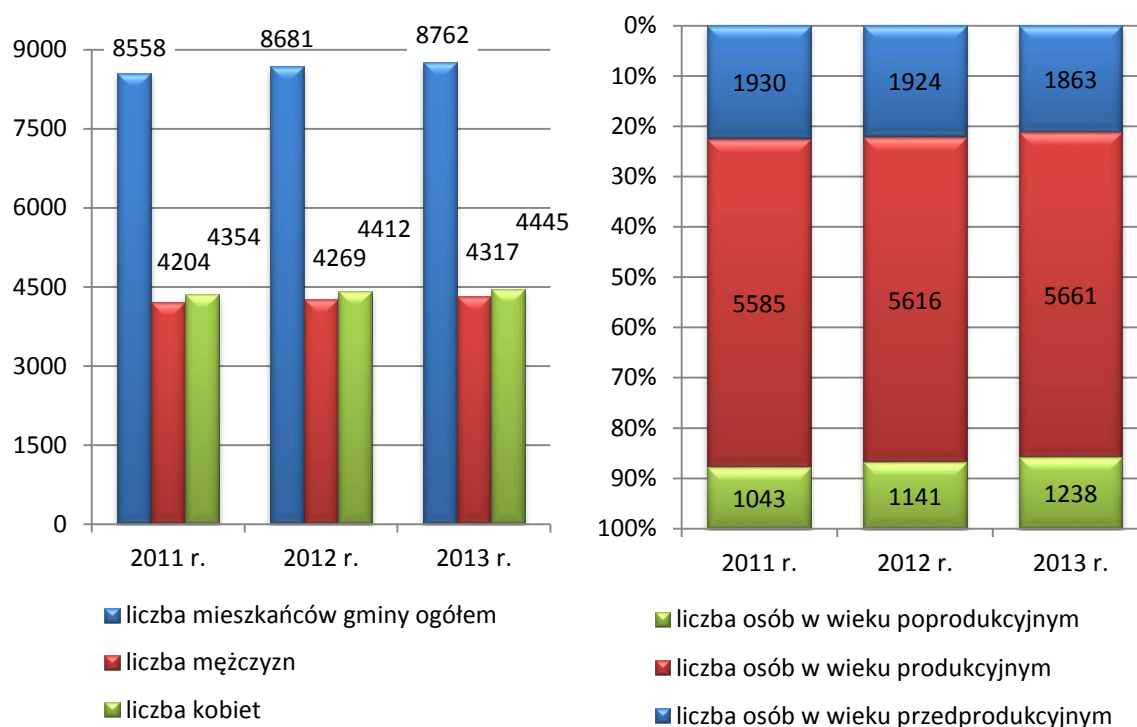
Najlepsze poczenia komunikacyjne maj mieszkcy miejscowości Piaski i Godurowo położonych przy drodze krajowej nr 12. Istotne trudności komunikacyjne nie wystepuj w dnej miejscowości gminy.

3. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I ZASOBY MIESZKANIOWE

W latach 2011-2013 liczba ludności gminy Piaski zwiększała się z roku na rok (z 8.558 w 2011 r. do 8.763 w 2013 r.). Na koniec kolejnych lat większość wśród ogółu mieszkańców gminy stanowiły kobiety (50,9% w 2011 r., 50,8% w 2012 r. i 50,7% w 2013 r.).

W analizowanym okresie liczba dzieci i młodzieży zmniejszała się z roku na rok, podczas gdy liczba osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym systematycznie rosła. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

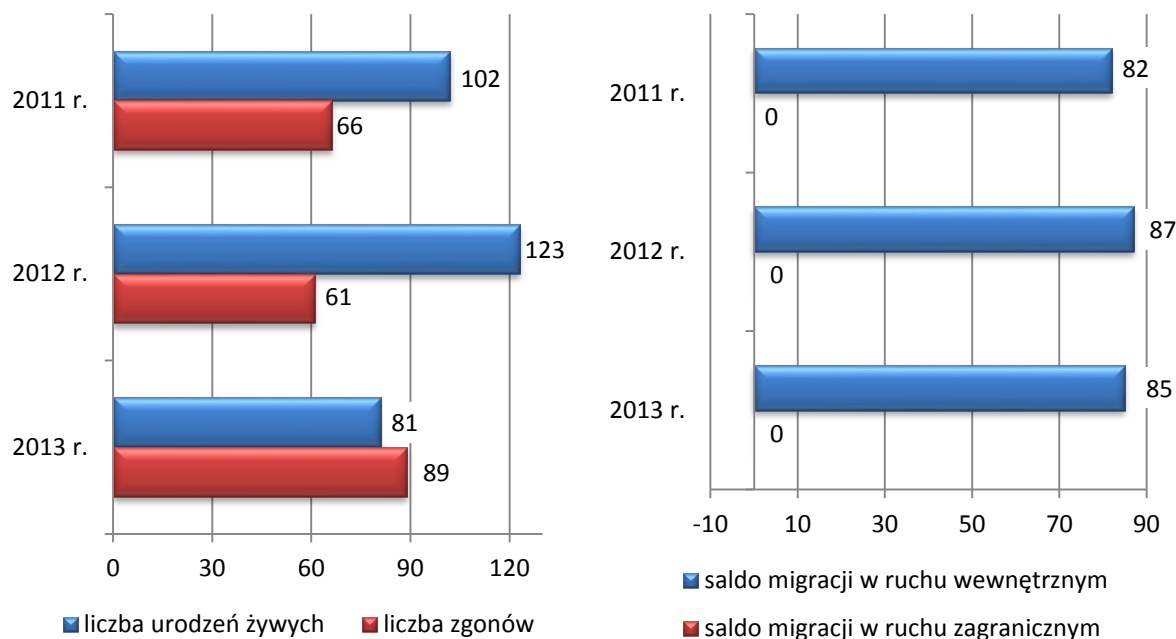
Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2011-2013

Źródło danych: Urząd Gminy Piaski.

Wzrost liczby mieszkańców gminy był przede wszystkim efektem dodatniego salda migracji (+82 w 2011 r., +87 w 2012 r., +85 w 2013 r.), odbywającej się głównie w ruchu wewnętrznym, choć warto podkreślić także wpływ dodatniego przyrostu naturalnego w latach 2011 (+36) i 2012 (+62). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 3-4. Ruch naturalny i migracyjny ludności gminy w latach 2011-2013

Źródło danych: Urząd Gminy Piaski.

Dokonując analizy zachodzących w gminie zmian demograficznych, należy podkreślić, iż mimo zwiększającej się liczby mieszkańców są one niekorzystne. Ubywa dzieci i młodzieży, co szczególnie zaznaczyło się znacznym spadkiem urodzeń żywych w 2013 roku (+81 w stosunku do +123 w 2012 r.). Widoczny jest natomiast systematyczny wzrost udziału osób starszych w populacji gminy, co pogłębia proces starzenia się społeczności lokalnej i w perspektywie najbliższych lat będzie m.in. wymagało dostosowania w szerszym zakresie niż dotychczas wachlarza usług społecznych do potrzeb seniorów.

Sytuacja demograficzna w gminie jest jednym z uwarunkowań lokalnej polityki mieszkaniowej. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2011-2013 liczba mieszkań w gminie Piaski zwiększała się z roku na rok (z 2.161 w 2011 r. do 2.192 w 2013 r.). Z kolei z danych Urzędu Gminy Piaski wynika, że w latach 2011-2013 liczba mieszkań będących w zasobach gminy była na zbliżonym poziomie (45 w 2011 i po 42 w latach 2012-2013). Wśród nich w latach 2012-2013 były 2 mieszkania socjalne.

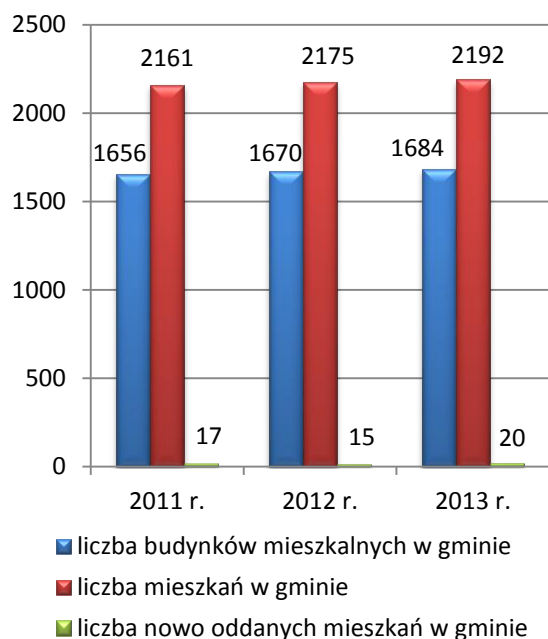
Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań będących w zasobach gminy w 2011 roku wyniosła 2.298 m², a w latach 2012-2013 2.112 m².

W latach 2011-2013 liczba nowo oddanych mieszkań w gminie ulegała wahaniom (17 w 2011 r., 15 w 2012 r., 20 w 2013 r.). Łączna liczba dostępnych w nich izb oraz

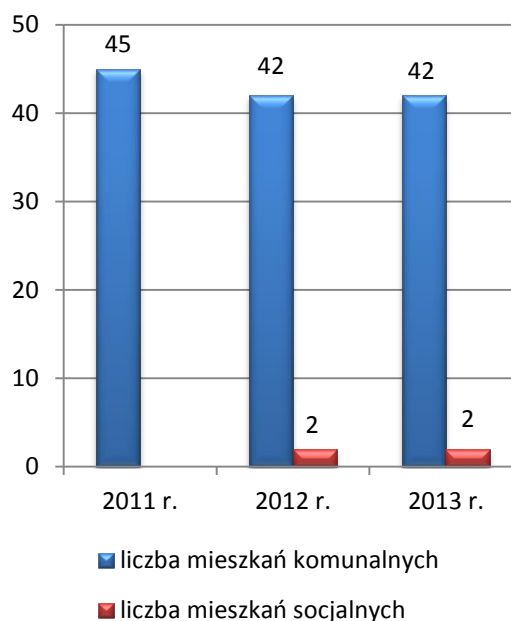
powierzchnia użytkowa wyniosła odpowiednio 101 i 3.326 m² w 2011 roku, 87 i 2.873 m² w 2012 roku oraz 117 i 3.171 m² w 2013 roku.

Dane szczegółowe na temat zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2011-2013

Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2011-2013

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny oraz Urząd Gminy Piaski.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2012 roku większość mieszkań w gminie była wyposażona w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, ustępu spłukiwanego, łazienki i centralnego ogrzewania i gazu. Najlepiej wyglądała sytuacja z dostępem do sieci wodociągowej, do której podłączonych było 98,5% mieszkań. Ustęp spłukiwany i łazienkę posiadało odpowiednio 95 i 90,9% mieszkań, a do centralnego ogrzewania dostęp miało 83% mieszkań. Z kolei do gazu sieciowego podłączonych było 61% mieszkań.

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe. Jest to świadczenie pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy i realizowane przez Urząd Gminy Piaski. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba osób, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	18	15	23
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	180	150	105
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	13.000	11.405	14.883

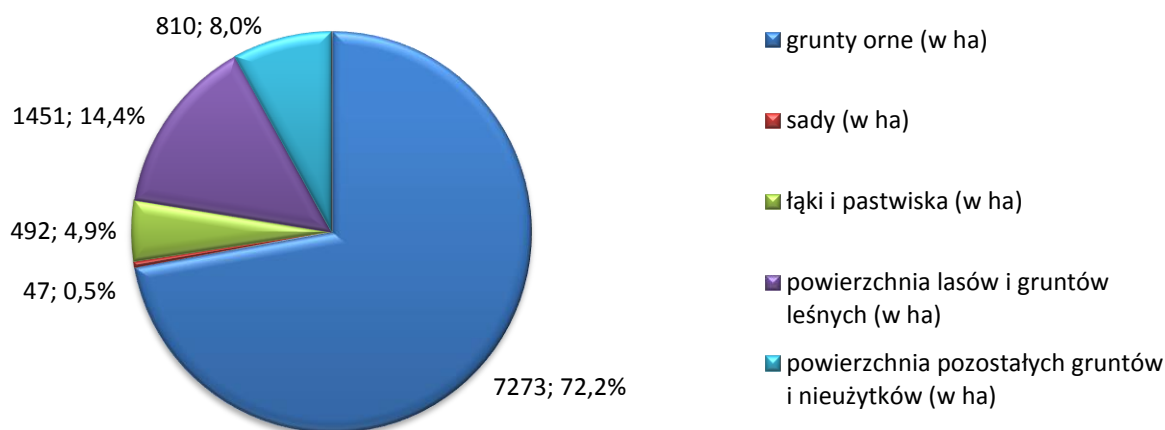
Źródło danych: Urząd Gminy Piaski.

W latach 2011-2013 liczba osób, którym przyznano dodatki mieszkaniowe ulegała wahaniom (18 w 2011 r., 15 w 2012 r., 23 w 2013 r.), podobnie jak wysokość kwot wydatkowanych na realizację tego zadania (13.000 zł w 2011 r., 11.405 w 2012 r., 14.883 zł w 2013 r.). Z roku na rok zmniejszała się natomiast liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych (ze 180 w 2011 r. do 105 w 2013 r.).

4. STRUKTURA GOSPODARCZA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Gmina Piaski jest gminą o charakterze rolniczym, w której $\frac{3}{4}$ powierzchni zajmują użytki rolne. I choć podstawą gospodarki jest rolnictwo, to większość ludności znajduje zatrudnienie w sektorze przemysłowym. Coraz istotniejszą rolę w gospodarce gminy odgrywa także obsługa ruchu turystycznego i pielgrzymkowego.

Użytki rolne zajmują 77,3% powierzchni gminy, w tym 72,2% grunty orne, a lasy i grunty leśne 14,4%. Dane szczegółowe na temat struktury użytków rolnych w gminie przedstawia poniższy wykres.

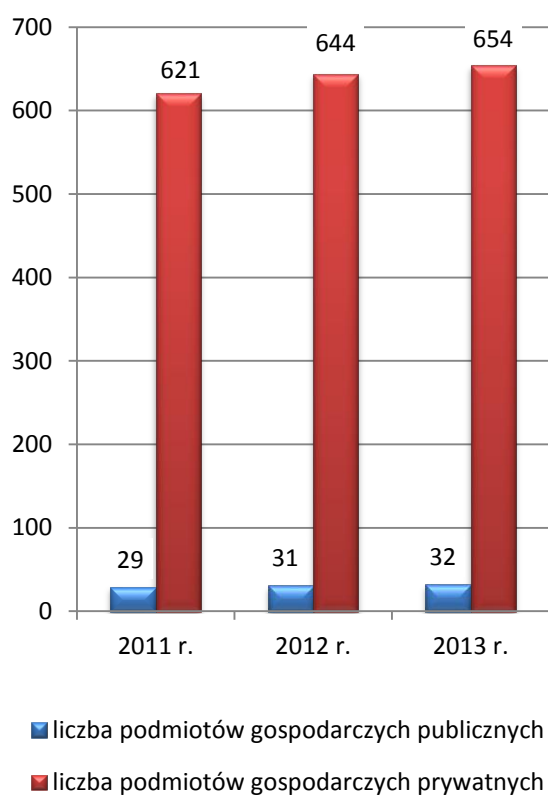
Wykres 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha)

Źródło danych: Urząd Gminy Piaski.

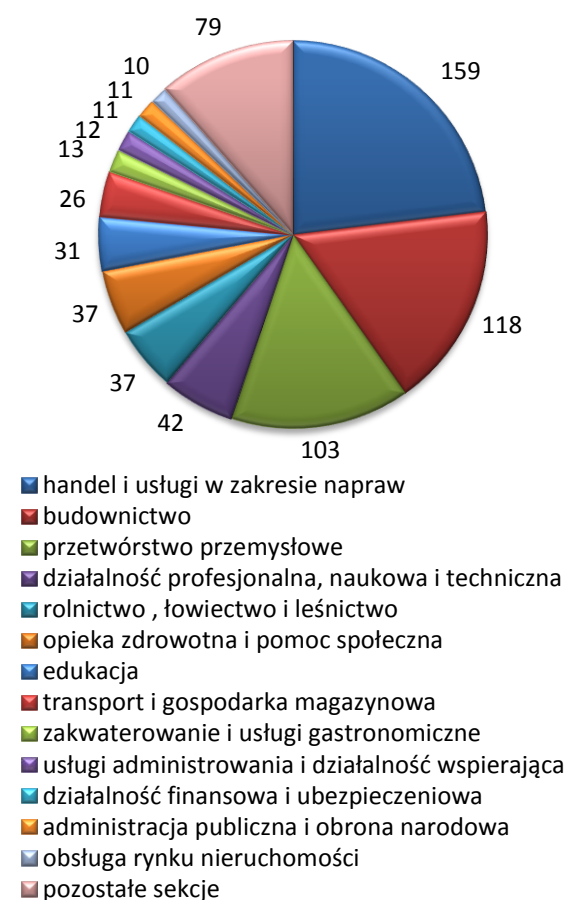
Warunki glebowe w gminie uznaje się za dobre – przeważają gleby III i IV klasy bonitacyjnej. Do podstawowych upraw należą zboża, ziemniaki, buraki oraz rzepak. Wśród zwierząt hodowlanych dominuje produkcja trzody chlewnej i bydła. Rozwój rolnictwa oraz wprowadzanie nowych odmian roślin uprawnych, w szczególności zbóż, traw i roślin użytkowych, propaguje i na swoim terenie wprowadza spółka Hodowla Roślin w Szelejewie.

W latach 2011-2013 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie systematycznie rosła (z 650 w 2011 r. do 686 w 2013 r.). Zdecydowana większość z nich znajdowała się w rękach prywatnych (621 w 2011 r., 644 w 2012 r., 654 w 2013 r.). Działalność gospodarcza w gminie była przede wszystkim prowadzona w takich sekcjach, jak: handel hurtowy i detaliczny oraz usługi w zakresie napraw (159), budownictwo (118 podmiotów) i przetwórstwo przemysłowe (103). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 8. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2011-2013

Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2013 roku

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

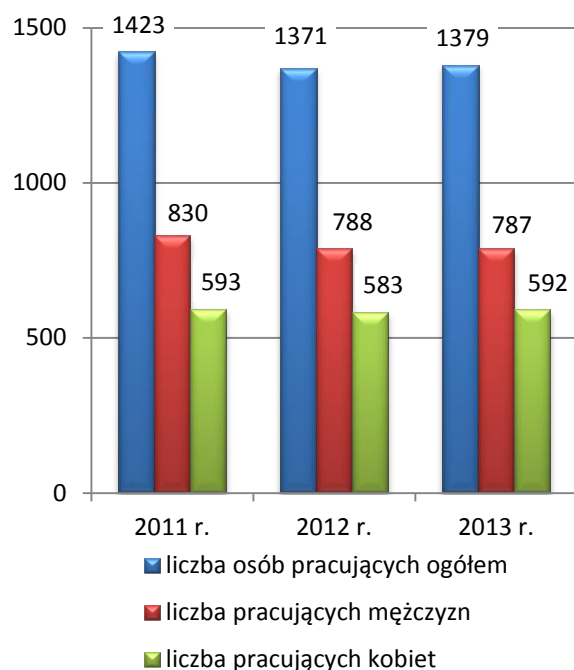
Funkcjonujące na terenie gminy podmioty gospodarcze wykazują duże zróżnicowanie jeżeli chodzi o rodzaj prowadzonej działalności. Główną grupę stanowi handel detaliczny oraz hurtowy branży spożywczej i przemysłowej. Dobrze rozwijają się także szeroko rozumiane usługi ogólnobudowlane oraz warsztaty ślusarskie produkujące zarówno na rynek krajowy, jak i na eksport.

Na terenie gminy prowadzi działalność kilka większych zakładów oraz kilkadziesiąt warsztatów rzemieślniczych i małych firm. Funkcjonują tu również jednostki gospodarcze, będące oddziałami podmiotów mających swą siedzibę w innych gminach.

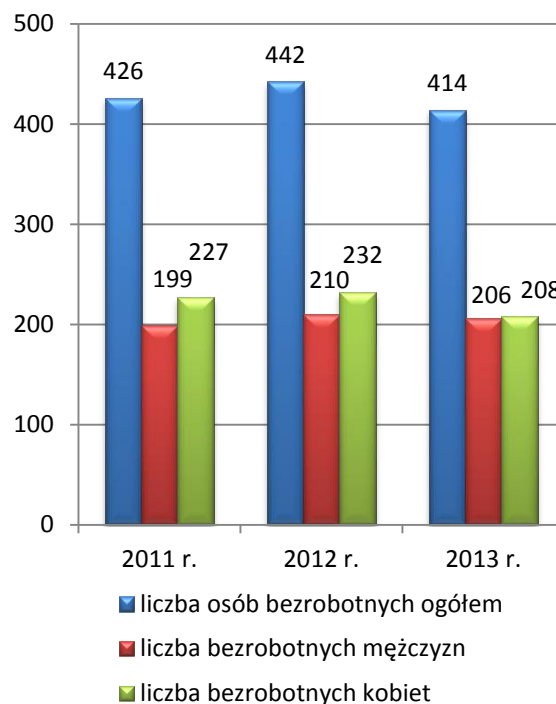
Do największych podmiotów gospodarczych w gminie Piaski należą: PPHU „Simet” S.A. – producent opakowań z tektury falistej, Przedsiębiorstwo „Kaczmarek” Sp. z o.o. zajmujące się produkcją systemów instalacyjnych z tworzyw sztucznych, Hodowla Roślin Sp. z o.o. w Szelejewie, Nadleśnictwo Piaski oraz Międzygminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji Wiejskiej w Strzelcach Wielkich.

Sytuacja gospodarcza w gminie wpływa na kondycję lokalnego rynku pracy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego i Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu, w latach 2011-2013 liczba posiadających zatrudnienie mieszkańców gminy Piaski ulegała wahaniom (1.423 w 2011 r., 1.371 w 2012 r., 1.379 w 2013 r.), podobnie jak liczba osób bezrobotnych (426 w 2011 r., 442 w 2012 r., 414 w 2013 r.). Wśród tych ostatnich większość stanowiły kobiety (53,3% w 2011 r., 52,5% w 2012 r., 50,2% w 2013 r.). Udział osób pozostających bez pracy w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym w roku 2013 był niższy niż w latach poprzednich i wyniósł: 7,6%, podczas gdy w 2011 roku wyniósł 7,8%, a w 2012 roku 8,1%. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 10. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2011-2013*

Wykres 11. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2011-2013

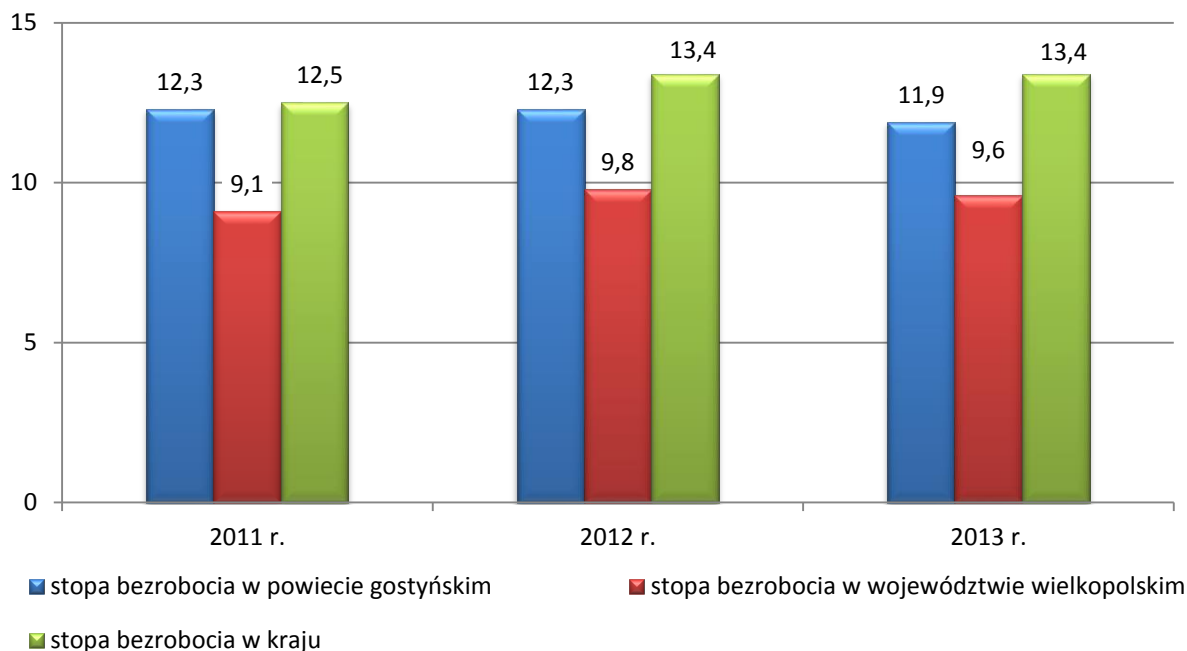

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny oraz Powiatowy Urząd Pracy w Gostyniu.

*bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

W latach 2011-2013 stopa bezrobocia w powiecie gostyńskim była wyższa niż w województwie wielkopolskim, ale niższa niż w kraju. W 2013 roku jej wielkość w skali powiatu i województwa spadła w stosunku do roku poprzedniego (z 12,3% do 11,9% w skali powiatu i z 9,8% do 9,6% w skali województwa). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 12. Stopa bezrobocia w powiecie gostyńskim, w województwie wielkopolskim i w kraju w latach 2011-2013 (w %)

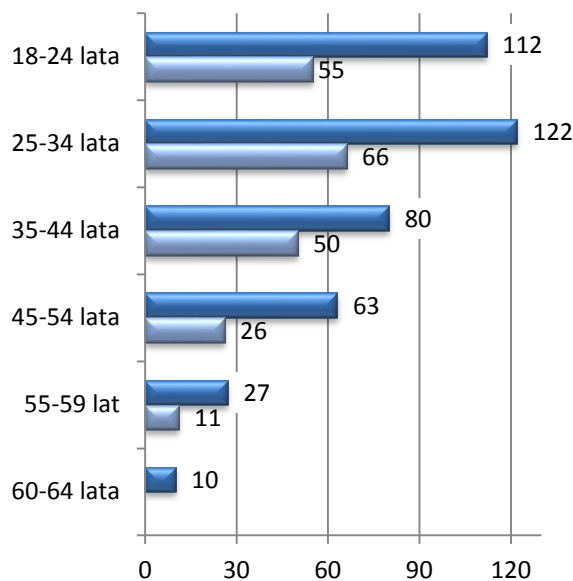
Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Na koniec 2013 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby młode w wieku 18-34 lata, z niewielkim doświadczeniem zawodowym (łącznie 234 osoby), osoby pozostające bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy (81 osób), od 3 do 6 miesięcy (77 osób) oraz od 6 do 12 miesięcy (75 osób), osoby z krótkim stażem pracy do 5 lat (126 osób), a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (137 osób) oraz gimnazjalnym i niższym (113 osób).

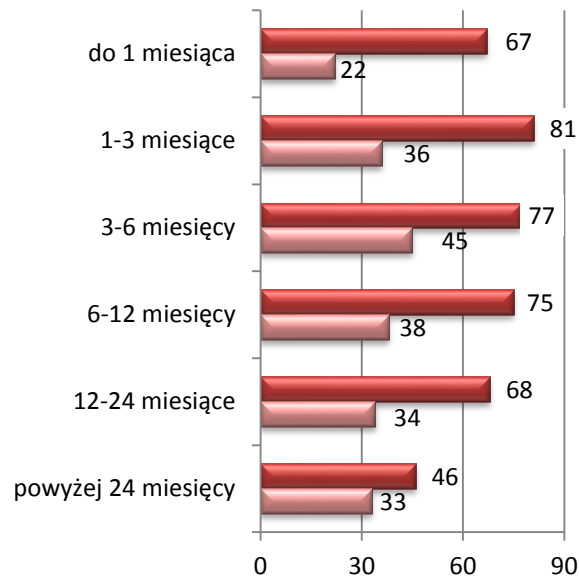
Największy odsetek bezrobotnych kobiet odnotowano w gronie osób w wieku 35-44 lata (62,5%), pozostających bez pracy długotrwale, powyżej 12 miesięcy (67,5%) oraz ze stażem pracy do roku (71,7%) i bez stażu pracy (73,9%) oraz z wykształceniem wyższym (66,6%) i średnim (63,6%).

Dane szczegółowe uwzględniające podział bezrobotnych w gminie według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia przedstawiają poniższe wykresy.

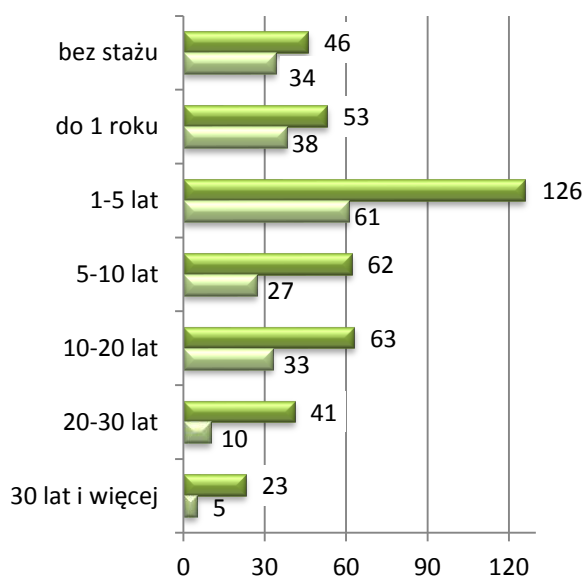
Wykresy 13-16. Bezrobotni w gminie na koniec 2013 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia

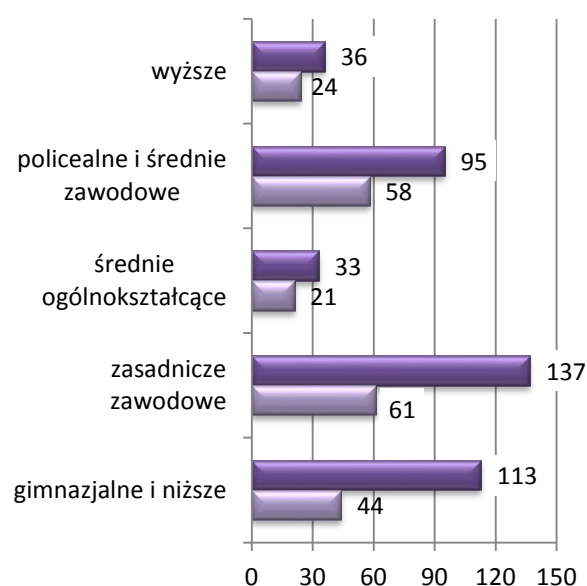
■ liczba bezrobotnych ogółem według wieku
■ liczba kobiet bezrobotnych według wieku

■ liczba bezrobotnych ogółem według czasu pozostawania bez pracy
■ liczba bezrobotnych kobiet według czasu pozostawania bez pracy

■ liczba bezrobotnych ogółem według stażu pracy
■ liczba bezrobotnych kobiet według stażu pracy

■ liczba bezrobotnych ogółem według poziomu wykształcenia
■ liczba bezrobotnych kobiet według poziomu wykształcenia

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Gostyniu.

Analizując sytuację na lokalnym rynku pracy oraz położenie mieszkańców gminy pozostających bez zatrudnienia, należy zwrócić uwagę na trzy zasadnicze kwestie. Pierwsza z nich dotyczy potrzeby kontynuowania starań na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy, m.in. poprzez zachęcanie inwestorów do podejmowania działalności gospodarczej w gminie. Druga kwestia odnosi się do procesu aktywizacji bezrobotnych i potrzeby umożliwienia osobom młodym (bez stażu pracy lub z krótkim stażem) podjęcia pierwszej pracy lub poszerzenia doświadczenia zawodowego. Warto mieć także na uwadze osoby mające za sobą kilkunastoletni okres zatrudnienia, którym powinno się zapewnić dostęp do kursów i szkoleń umożliwiających podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych szczególnie w zawodach, w których pojawiły się deficyty w związku z emigracją zarobkową mieszkańców. W tym miejscu należy też zwrócić szczególną uwagę na kobiety, które stanowią znaczny odsetek wśród osób pozostających bez zatrudnienia. Wreszcie trzecia kwestia wiąże się z potrzebą stałego motywowania dzieci i młodzieży do nauki, by w przyszłości, dzięki zdobytemu wykształceniu, mieli większe szanse na podjęcie zatrudnienia.

5. EDUKACJA I WYCHOWANIE

W roku szkolnym 2013/2014 w gminie Piaski działalność prowadziły: 3 zespoły szkół, w ramach których funkcjonowały szkoły podstawowe i gimnazja, 3 przedszkola, w tym 1 przedszkole samorządowe z 5 oddziałami i 1 filią oraz 2 przedszkola niepubliczne, a także 3 szkoły ponadgimnazjalne zrzeszone w zespół szkół. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2013/2014

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Przedszkole Samorządowe w Piaskach	ul. Dworcowa 25, 63-820 Piaski
2.	Filia Przedszkola Samorządowego w Strzelcach Wielkich	Strzelce Wielkie, 63-820 Piaski
3.	Oddziały Przedszkolne Przedszkola Samorządowego w Zespole Szkół w Piaskach (2 oddziały, w tym 1 oddział integracyjny)	ul. Drzęczewska 9, 63-820 Piaski
4.	Oddział Przedszkolny Przedszkola Samorządowego w Zespole Szkół w Bodzewie	Bodzewo 35, 63-820 Piaski
5.	Oddziały Przedszkolne Przedszkola Samorządowego w Zespole Szkół w Szelejewie (2 oddziały)	Szelejewo Pierwsze 87, 63-820 Piaski

6.	Przedszkole Niepubliczne „Enart” w Piaskach	ul. Drzędzewska 8, 63-820 Piaski
7.	Przedszkole Niepubliczne „Ochronka” w Podrzeczu	Podrzecze, 63-820 Piaski
8.	Zespół Szkół w Piaskach: Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika i Gimnazjum nr 1	ul. Drzędzewska 9, 63-820 Piaski
9.	Zespół Szkół w Bodzewie: Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich i Gimnazjum nr 3	Bodzewo 35, 63-820 Piaski
10.	Zespół Szkół im. Bł. Edmunda Bojanowskiego w Szelejewie: Szkoła Podstawowa i Gimnazjum nr 2	Szelejewo Pierwsze 87, 63-820 Piaski
11.	Zespół Szkół Rolniczych im. gen. Józefa Wybickiego w Grabonogu: Technikum, Liceum Ogólnokształcące, Liceum dla Dorosłych	Grabonóg 63, 63-820 Piaski

Źródło danych: Urząd Gminy Piaski.

Do przedszkoli zatrudniających 17 nauczycieli uczęszcza łącznie 233 dzieci, do szkół podstawowych, w których uczy 57 nauczycieli chodzi w sumie 550 dzieci. W gimnazjach naukę pobiera 301 uczniów (uczy 31 nauczycieli), a w szkołach ponadgimnazjalnych 369 uczniów (uczy 50 nauczycieli).

Na terenie gminy działa także placówka oświatowo-wychowawcza: Dom Dziecka w Bodzewie.

Szkoły podstawowe i gimnazja wyposażone są w sprzęt komputerowy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w roku szkolnym 2012/2013 w placówkach tych dostępne były odpowiednio 24 i 42 komputery. Na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku przypadało 23 uczniów w szkołach podstawowych i 7 uczniów w gimnazjach.

W placówkach oświatowych na terenie gminy realizowane są projekty edukacyjne przyczyniające się do wyrównywania szans edukacyjnych, rozwoju talentów i kształcenia kadr dydaktycznych. Środki finansowe na ten cel pochodzą zarówno z budżetu gminy, jak i z Unii Europejskiej. W 2013 roku zrealizowano m.in. projekty: „Akademia Równych Szans”, „Einstein na starcie”, „E-belfer” oraz „Nauczyciel na miarę XXI wieku”.

Placówki oświatowe w gminie są na bieżąco remontowane i modernizowane. Zespół Szkół w Piaskach to obecnie nowoczesny i funkcjonalny budynek z pełnowymiarową halą i kompleksem boisk sportowych. Salą sportową może poszczycić się także Zespół Szkół w Bodzewie.

6. ŻYCIE KULTURALNE I INFRASTRUKTURA SPORTOWO-REKREACYJNA

Życie kulturalne gminy koncentruje się przede wszystkim wokół działalności Gminnego Ośrodka Kultury w Piaskach i Gminnej Biblioteki Publicznej w Piaskach. Ośrodek jako instytucja inicjująca i realizująca przedsięwzięcia o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i rozrywkowym stara się zaspokoić zapotrzebowanie lokalnej społeczności na różnorodne formy spędzania wolnego czasu oraz realizację pasji i zainteresowań twórczych. W ramach jego działalności edukacyjno-artystycznej prowadzone są zajęcia ogniska muzycznego (nauka gry na pianinie, keyboardzie, akordeonie, gitarze, mandolinie i perkusji) oraz sekcji plastycznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie nauki malarstwa, rysunku i grafiki artystycznej. Ośrodek prowadzi również Dziecięcy Zespół Wokalny „Jagódki”, Młodzieżowy Zespół Wokalny „Silver Girls” oraz młodzieżowe zespoły muzyczne „Wen-Do” i „Boys”. Działa także Sekcja Brydża Sportowego.

Gminny Ośrodek Kultury podejmuje również współpracę z lokalnymi organizacjami społecznymi, instytucjami i placówkami szkolnymi. Współpraca z kołami gminnymi Związku Emerytów i Rencistów, Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych dotyczy zwłaszcza organizowania spotkań członkowskich i ich artystycznej oprawy oraz prowadzenia zespołów zainteresowań. Współpraca z placówkami szkolnymi obejmuje z kolei wspólne działania na rzecz podnoszenia poziomu artystycznego i warsztatowego umiejętności uczniów (działalność sekcji i zespołów artystycznych) oraz organizowania konkursów, przeglądów, koncertów i wystaw.

Biblioteka Publiczna w Piaskach realizuje natomiast zadania, których celem jest gromadzenie i udostępnianie zbiorów, a także zaspokajanie kulturalnych, informacyjnych i edukacyjnych potrzeb lokalnej społeczności. Jest także ośrodkiem aktywności lokalnej, w którym poza wypożyczeniem książek mieszkańcy mogą przeczytać najnowsze wiadomości, za pośrednictwem sieci Internet załatwić sprawy urzędowe, zakupy, skomunikować się z rodziną i znajomymi.

Gminna Biblioteka Publiczna w Piaskach posiada filie w Szelejewie i Bodzewie. Księgozbiór Biblioteki w Piaskach liczy 17.469 woluminów (w tym literaturę dziecięcą i młodzieżową), placówka prenumeruje także 13 tytułów czasopism, posiada 24 miejsca w czytelni oraz 3 komputery przeznaczone dla czytelników. Filia w Bodzewie dysponuje

księgozbiorem liczącym 10.889 woluminów i udostępnia czytelnikom 6 tytułów czasopism. Księgozbiór Filii w Szelejewie liczy z kolei 9.560 woluminów i 6 tytułów czasopism.

Obok podstawowej działalności Biblioteka oferuje szeroki wachlarz zajęć kulturalnych, oświatowych i edukacyjnych. Realizuje je wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Kultury i innymi podmiotami. W Bibliotece odbywają się m.in. konkursy, lekcje biblioteczne, zajęcia plastyczne czy wspólne czytanie bajek.

Działalność kulturalną na terenie gminy prowadzą również organizacje i stowarzyszenia społeczne, wśród nich m.in. Stowarzyszenie Miłośników Muzyki Świętogórskiej im. Józefa Zeidlera w Piaskach i Stowarzyszenie im. bł. E. Bojanowskiego w Grabonogu.

W większości wsi sołeckich znajdują się świetlice wiejskie, działają kluby emerytów i rencistów oraz koła gospodyń, które proponują różne formy aktywności kulturalnej. W dziewięciu wsiach działają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, także prowadzące działalność kulturalną.

Lokalne tradycje kultywuje Kapela Podwórkowa „Piaskowanie” odnosząca liczne sukcesy. Zespół nagrał dwie płyty, a z konkursów kapel podwórkowych zawsze wraca z nagrodami. Oprócz kapeli działa także Zespół Śpiewaczy „Tęcza” i Kapela Ludowa „Malinczoki”.

Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych funkcjonujących w gminie.

Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie w 2013 roku

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Gminny Ośrodek Kultury w Piaskach	ul. Strzelecka 4, 63-820 Piaski
2.	Gminna Biblioteka Publiczna w Piaskach	ul. Strzelecka 4, 63-820 Piaski
3.	Gminna Biblioteka Publiczna, Filia w Szelejewie	Szelejewo, 63-820 Piaski
4.	Gminna Biblioteka Publiczna, Filia w Bodzewie	Bodzewo, 63-820 Piaski

Źródło danych: Urząd Gminy Piaski.

W gminie co roku odbywają się liczne imprezy kulturalne. Największymi przedsięwzięciami kulturalnymi są Festiwal Muzyki Oratoryjnej „Muska Sacromantana” oraz Złoty Grup Rekonstrukcyjnych i Historycznych Pojazdów Wojskowych „Strefa Militarna” w Podrzeczu.

Gminny Ośrodek Kultury jest organizatorami licznych przeglądów, konkursów i imprez kulturalno-rozrywkowych, z których część ma charakter cykliczny. Imprezy organizowane corocznie to: Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Ferie z GOK, Gminny Turniej Szachowy, Gminny Przegląd Twórczości Plastycznej, Konkurs Plastyczny „Najpiękniejsza Pisanka”, Dni Piasków, Ogólnopolski Bieg im. bł. Edmunda Bojanowskiego, Wakacje z GOK, Potyczki Rodzinne, Rodzinny Piknik na Sportowo, Przegląd Dorobku Artystycznego Ogniska Muzycznego, Konkurs Plastyczno-Literacki „Moja Gmina”, Eliminacje gminne Powiatowego Konkursu Wokalnego „Śpiewać każdy może”, Powiatowy Konkurs Recytatorski im. Kaspra Miaskowskiego, Konkurs Plastyczny „Szopka Bożonarodzeniowa”.

Oprócz imprez o charakterze cyklicznym GOK przygotowuje również programy artystyczne z okazji świąt państwowych, kościelnych i okolicznościowych oraz adresowane do lokalnych organizacji i instytucji. Wśród ważniejszych znajdują się m.in.: Święto Niepodległości, Wieczór Kolęd i Pastorałek, Koncert Pieśni Wielkopostnych, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Święto Seniora, Spotkania Wigilijne.

Poziom kultury fizycznej w gminie wyznaczają kluby działające w ramach Ludowych Zespołów Sportowych: LKS „Korona” Piaski, „Wielkopolanka” Szelejewo oraz sekcja tenisa stołowego UKS Bodzewo. Poziom obiektów sportowych na terenie Piasków jest wysoki; dostępna jest m.in. pełnowymiarowa hala sportowa wraz ze stałymi trybunami i zapleczem socjalnym, kompleks sportowo-rekreacyjny przy Zespole Szkół w Piaskach oraz sala sportowa w Bodzewie.

Do najważniejszych wydarzeń sportowych w gminie należą: Ogólnopolski Bieg im. błogosławionego Edmunda Bojanowskiego w Piaskach (w 2013 roku odbył się on po raz 30), Powiatowy Noworoczny Turniej w Piłce Koszykowej w Grabonogu, Powiatowy Turniej Tenisa Stołowego w Bodzewie, Mikołajkowy Turniej Halowej Piłki Nożnej Szkół Podstawowych o Puchar Wójta Gminy Piaski, Ogólnopolski Turniej Piłkarski Piaski CUP, Wyścig Kolarski Amber Road. Dużą atrakcją sportową gminy są także gminne zawody strażackie.

Obiekty sportowo-rekreacyjne dostępne na terenie gminy Piaski przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2013 roku

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Hala sportowa w Piaskach	ul. Dręczewska 9, 63-820 Piaski
2.	Hala sportowa w Bodzewie	Bodzewo 35, 63-820 Piaski
3.	Hala sportowa w Grabonogu	Grabonóg 63, 63-820 Piaski
4.	Sala sportowa w Szelejewie	Szelejewo Pierwsze, 63-820 Piaski
5.	Kompleks boisk „Moje Boisko Orlik”	63-820 Piaski
6.	Stadion sportowy w Piaskach	63-820 Piaski
7.	Stadion w Szelejewie	Szelejewo Pierwsze, 63-820 Piaski
8.	Kompleks rekreacyjny na Żgalinach w Szelejewie	Szelejewo Pierwsze, 63-820 Piaski
9.	Kompleks sportowo-rekreacyjny w Piaskach	ul. Dręczewska 9, 63-820 Piaski

Źródło danych: Urząd Gminy Piaski.

Istotne znaczenie dla mieszkańców i turystów mają także funkcjonujące na terenie gminy obiekty rekreacyjne. Jednym z ważniejszych jest „Przystań nad Malinczką” – miejsce, w którym znajdują się stoły i ławki piknikowe, kamienny grill i miejsca na ogniska. Dużym zainteresowaniem cieszą się również ścieżki rowerowe, trakty konne (Trakt Konny Chłapowski) i place zabaw (w 2013 r. oddano do użytku nowy plac zabaw w Smogorzewie).

Przez gminę Piaski przebiega kilka ścieżek i tras rowerowych o łącznej długości 130 km. Trasa Rowerowa im. Kaspar Miaskowskiego prowadzi na odcinku Piaski – Głogówko – Smogorzewo – Dręczewo Drugie – Dręczewo Pierwsze i ma długość około 20 km. Wiedzie m.in. przez „Szwajcarię Godurowską”, punkt wypoczynkowo-widokowy przy 350-letnim dębie „Kasper”, dolinę rzeki Dąbrówki, łąki obrzańskie, torfowiska oraz uprawy leśne. Powiatowa Ścieżka Rowerowa łączy gminy Gostyń, Piaski i Borek Wielkopolski (odcinek przez gminę Piaski liczy około 20 km). Trasa Rowerowa do Trzech Rezerwatów (Bodzewko, Czerwona Róża i Pępowo) liczy około 40 km. Trasa im. Edmunda Bojanowskiego prowadzi przez miejsca związane ze swoim patronem. Zaczyna się w Grabonogu, gdzie jest muzeum poświęcone E. Bojanowskiemu, wiedzie przez Podrzecze, gdzie znajduje się założona przez patrona ochronka prowadzona do dziś przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek, następnie prowadzi do Strzelec Wielkich, gdzie był on ochrzczony oraz na Świętą Górę, gdzie często pielgrzymował. Łącznie rowerzyści mają do pokonania na terenie gminy Piaski około 20 km. Przez gminę Piaski przebiegają także 15 kilometrowe odcinki Międzynarodowego Szlaku Rowerowy R-9 i Ziemiańskiego Szlaku Rowerowego.

7. OPIEKA ZDROWOTNA I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W 2013 roku w gminie funkcjonowały 3 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, prowadzonych było 11 prywatnych praktyk lekarskich oraz działały 4 apteki i punkty apteczne. Dane szczegółowe na temat zakładów opieki zdrowotnej w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie w 2013 roku

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Medycyny Rodzinnej „Asclepios” w Piaskach	ul. Leśna 3, 63-820 Piaski
2.	Przychodnia Lekarzy Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Medicus” – Pępowo	Filia: Szelejewo 70a, 63-820 Piaski
3.	Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej „Pias-Cordis”. Gabinet Lekarza Rodzinnego w Piaskach	Rynek 6, 63-820 Piaski
4.	Bonifraterskie Centrum Rehabilitacji pw. Św. Benedykta Menni w Piaskach-Marysinie	Piaski Marysin, 63-820 Piaski

Źródło danych: Urząd Gminy Piaski.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w latach 2012-2013 liczba porad udzielonych w gminie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej była niższa niż w 2011 roku. W 2011 roku wyniosła 40.510, rok później 36.511, a w 2013 roku 37.743. Ponadto w 2012 roku mieszkańcom gminy udzielono 40.511 porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, a rok później ich liczba wyniosła 42.273.

Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dorosłej populacji są choroby układu krążenia. Obok schorzeń narządów ruchu i neurologicznych należą one do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności, która oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Relatywnie rzadziej o obniżonej sprawności w codziennym życiu decydują uszkodzenia narządu wzroku i słuchu, choroba psychiczna oraz upośledzenie umysłowe.

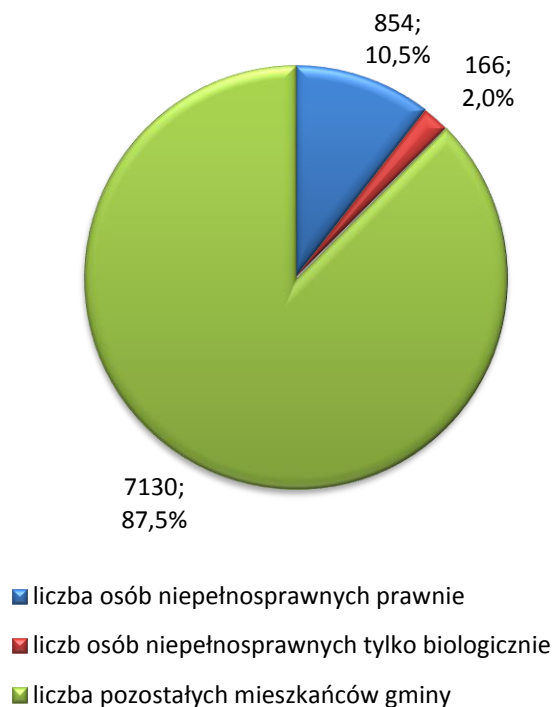
Mimo upływu ponad dziesięciu lat, jedynym, pełnym źródłem informacji, które na szczeblu gminnym pozwala ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz dokonać ich

charakterystyki są dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku. Wyniki ostatniego, przeprowadzonego w 2011 roku Spisu nie zostały bowiem opracowane na szczeblu gminnym.

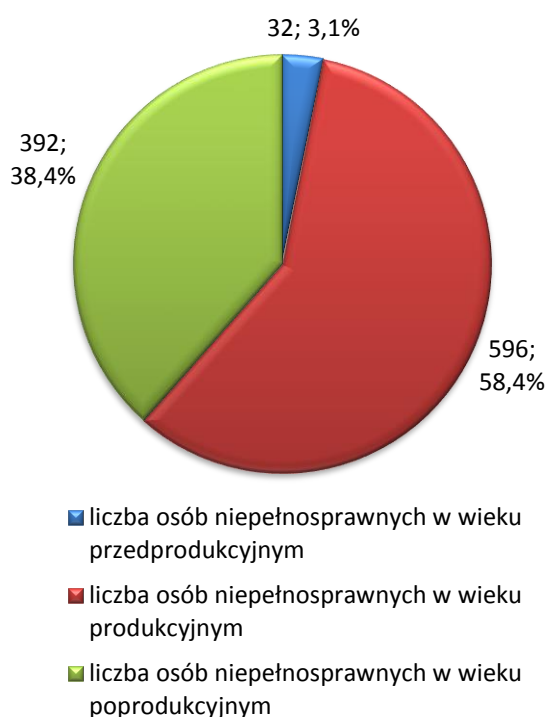
W 2002 roku w gminie Piaski mieszkało 1.020 osób niepełnosprawnych. Wśród nich większość stanowili mężczyźni (515 osób, tj. 50,5%) oraz osoby niepełnosprawne prawnie (854 osoby, tj. 83,7%), czyli takie, które w czasie badania posiadały aktualne orzeczenie ustalające niezdolność do pracy, stopień niepełnosprawności, celowość przekwalifikowania lub inwalidztwo (osoby w wieku 16 lat i więcej) lub dysponowały uprawnieniem do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego (dzieci poniżej 16 roku życia). Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, czyli takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych, stanowiły grupę 166 osób (16,3%).

Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle mieszkańców gminy wynosił 12,5%, a w ich strukturze wiekowej dominowały osoby w wieku produkcyjnym (596 osób, tj. 58,4%). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 17. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku

Wykres 18. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

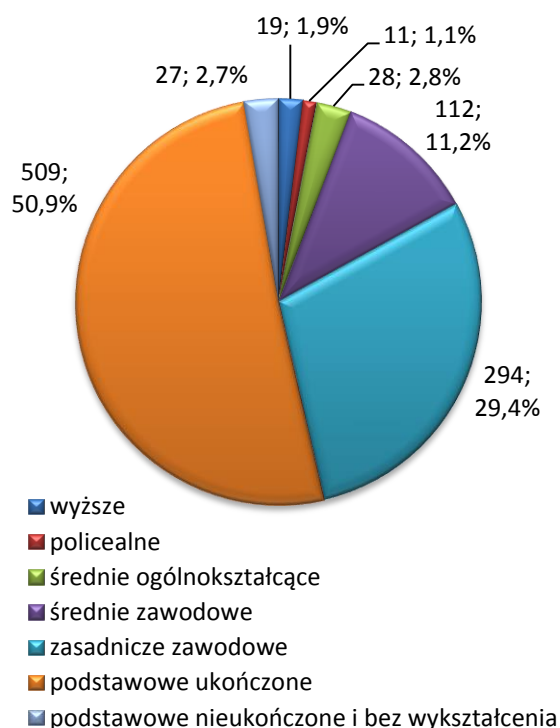
Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

Osoby niepełnosprawne będące w wieku produkcyjnym stanowiły 12,7% ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku w 2002 roku. Dużo większy był udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w gronie osób starszych w gminie, wynosił on bowiem 33,9%.

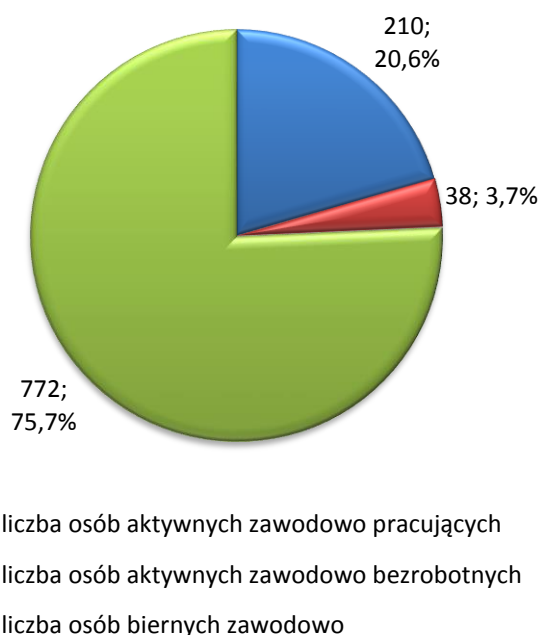
Na poziom uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym ma wpływ nie tylko rodzaj i stopień niepełnosprawności czy wiek, ale również posiadane wykształcenie, a co za tym idzie przygotowanie zawodowe. W 2002 roku wśród mieszkańców gminy w wieku 13 lat i więcej dotkniętych niepełnosprawnością największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (509 osób, tj. 50,9%). Niski poziom wykształcenia w znaczący sposób utrudniał osobom niepełnosprawnym znalezienie i utrzymanie zatrudnienia. Potwierdzają to dane dotyczące poziomu ich aktywności zawodowej, z których wynika, że zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością była bierna zawodowo (772 osoby, tj. 75,7%).

Dane szczegółowe na temat poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych z gminy oraz ich aktywności ekonomicznej przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 19. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

Wykres 20. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

8. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc w rodzinie jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną wystąpienia przemocy w rodzinie. Dane szacunkowe w tym zakresie przygotowała Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zawiera je poniższa tabela.

Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób

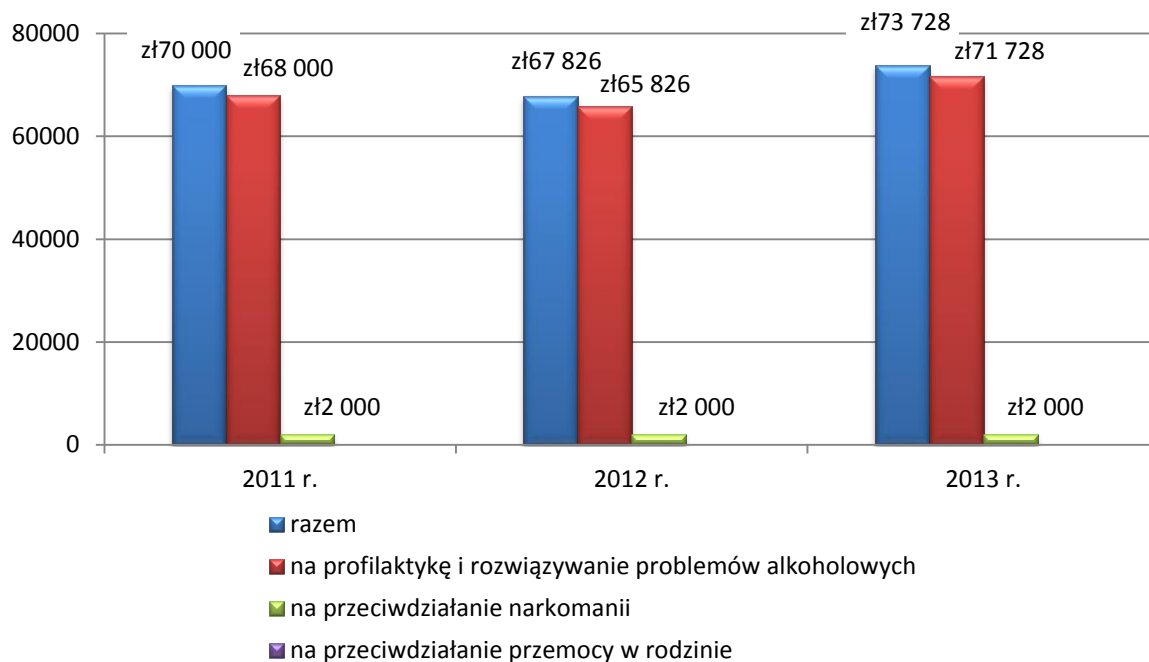
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci
---	--	--	------------------------------------	------------------------------------	----------------------------------

Źródło danych szacunkowych: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Dane zamieszczone w powyższym zestawieniu pozwalają określić szacunkową liczbę mieszkańców gminy Piaski dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie. Z wyliczeń wynika, że na jej terenie żyje ok. 138 osób uzależnionych od alkoholu (2% dorosłej populacji), ok. 276 osób współuzależnionych (4% dorosłej populacji), 345-483 osoby pijące szkodliwie alkohol (5-7% dorosłej populacji), ok. 75 dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym (4% populacji nieletniej) oraz ok. 234 ofiary (184 dorosłych i 50 dzieci) przemocy domowej w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym. Analizując powyższe dane należy mieć świadomość, iż nie odzwierciedlają one w pełni rzeczywistej skali problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

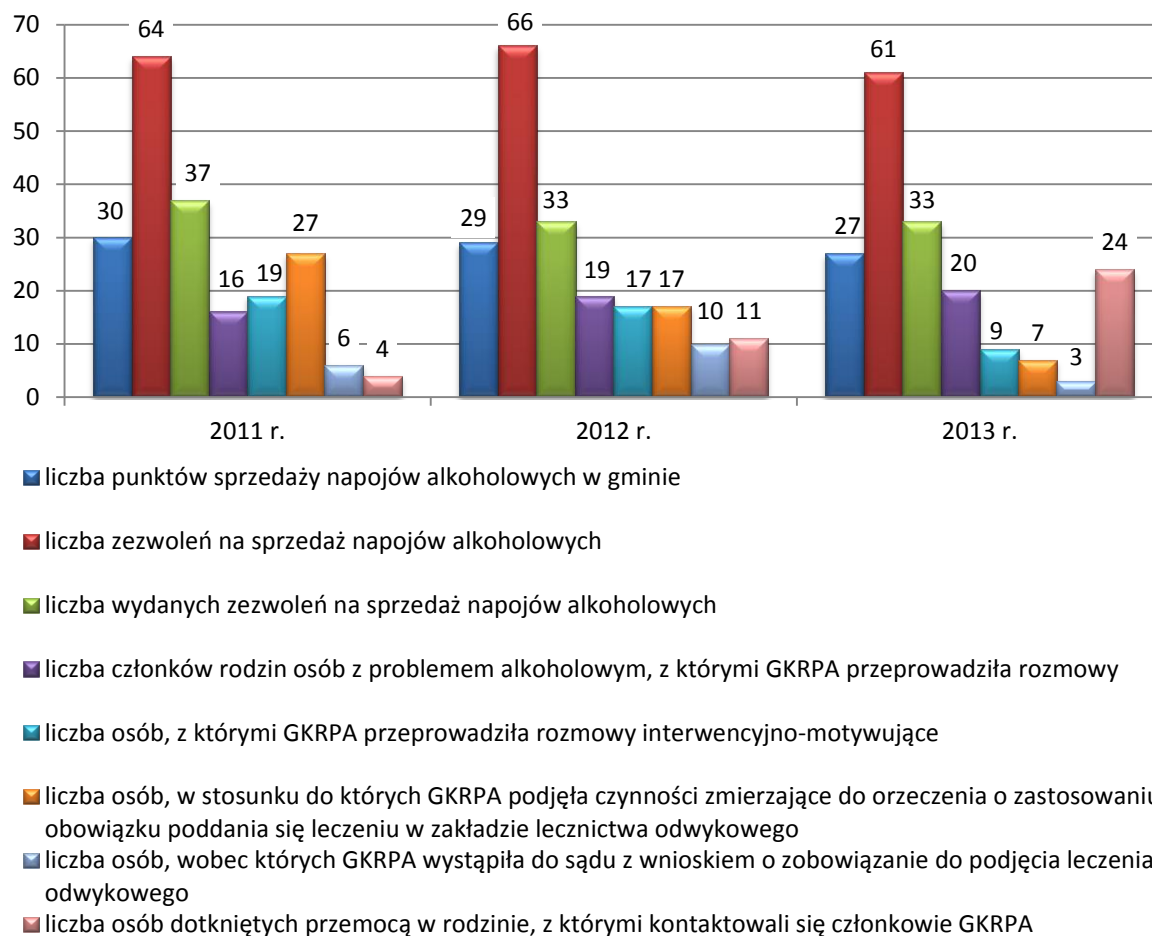
Poniższy wykres przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie w gminie Piaski w latach 2011-2013.

Wykres 21. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2011-2013

Źródło danych: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piaskach.

W latach 2011-2013 wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii ulegała nieznacznym wahaniom (70.000 zł w 2011 r., 67.826 zł w 2012 r., 73.728 zł w 2013 r.). Należy dodać, że w analizowanym okresie nie uwzględniano w budżecie osobnych środków na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień w gminie Piaski należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działań podejmowanych przez GKRPA, a także lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższy wykres.

Wykres 22. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2011-2013

Źródło danych: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piaskach.

W latach 2011-2013 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie zmniejszała się nieznacznie z roku na rok (z 30 w 2011 r. do 27 w 2013 r.), a liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ulegała niewielkim wahaniom (64 w 2011 r., 66 w 2012 r., 61 w 2013 r.). W latach 2012-2013 liczba wydanych zezwoleń była nieznacznie mniejsza niż w 2011 roku (po 33 w stosunku do 37). Warto dodać, iż w omawianych latach nie wydano żadnej decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a kontrole w punktach sprzedaży tych napojów przeprowadzono jedynie w 2013 roku (2 kontrole).

W latach 2011-2013 liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy, nieznacznie zwiększała się z roku na rok (z 16 w 2011 r. do 20 w 2013 r.), a liczba osób, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy

interwencyjno-motywuujące znacznie spadła w 2013 roku (19 w 2011 r., 17 w 2012 r., 9 w 2013 r.).

W analizowanym okresie GKRPA zabiegała także o zobowiązanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego. W tym celu podejmowała kroki zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego (w stosunku do odpowiednio 27, 17 i 7 osób) oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (wobec 6 osób w 2011 r., 10 w 2012 r. i 3 w 2013 r.). W latach 2011-2013 z roku na rok rosła liczba osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA (z 4 w 2011 r. do 24 w 2013 r.).

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy ogrywają: Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Piaskach Marysinie, Grupa AA w Piaskach Głogówku, Zespół Interdyscyplinarny Gminy Piaski oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach. Dane szczegółowe na temat liczby osób z gminy objętych w 2013 roku wsparciem przez ww. podmioty przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Osoby z gminy objęte wsparciem w 2013 roku przez podmioty działające na jej terenie na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie

nazwa jednostki	liczba osób z gminy objętych wsparciem w 2013 roku
Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Piaskach Marysinie	30
Grupa AA w Piaskach Głogówku	17
Zespół Interdyscyplinarny Gminy Piaski	12
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach	z powodu alkoholizmu: 4 rodziny liczące 12 osób, z powodu narkomanii: 0, z powodu przemocy w rodzinie: 3 rodziny liczące 7 osób.

Źródło danych: Urząd Gminy Piaski.

Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej przeznaczony jest dla osób, które z różnych przyczyn znalazły się w sytuacjach problemowych często zagrażających życiu

i zdrowiu, np. ofiar przemocy domowej, osób, które doznały urazu psychicznego i nie są w stanie przezwyciężyć jego następstw, osób nagle osamotnionych lub tymczasowo pozbawionych opieki.

Cele realizowane przez placówkę obejmują: zapewnienie schronienia oraz bezpłatnej pomocy medycznej (np. w zakresie obdukcji), psychologicznej i prawnej maltretowanym kobietom i dzieciom, osobom osamotnionym oraz tymczasowo pozbawionym opieki, prowadzenie działalności mającej na celu lepsze zrozumienie istoty zjawiska przemocy domowej, wspieranie wszystkich pomagających ofiarom przemocy w rodzinie, zapewnienie oparcia ofiarom przemocy w rodzinie, współpracę z rodzinami (osobami) z problemem alkoholowym, wśród których występuje przemoc w rodzinie, motywowanie do uczestnictwa w grupach AA, udzielanie pomocy pracownikom socjalnym w zdiagnozowaniu sytuacji rodziny i podejmowanie działań zmierzających do rozwiązania występujących w niej problemów, prowadzenie indywidualnych rozmów z dziećmi (pomoc w rozwiązywaniu problemów związanych z trudnościami w nauce i z uzależnieniami), prowadzenie mediacji rodzinnych w sytuacji braku możliwości porozumienia się członków rodziny (tworzenie grup samopomocy), kierowanie spraw do sądu o wydanie zarządzeń dotyczących małoletnich dzieci w przypadku stwierdzonych zaniedbań i braku możliwości zmiany postawy rodziców, szkolenie pracowników socjalnych w zakresie przeciwdziałania przemocy, doprowadzenie do usamodzielnienia ofiar przemocy oraz naukę radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

Ośrodek swoim zasięgiem obejmuje powiat gostyński (w sytuacjach wyjątkowych przyjmowane są do niego także osoby z terenu innych powiatów; wówczas koszty pobytu ponoszone są przez gminę kierującą daną osobę). Placówka współpracuje m.in. z: Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu, ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Gostyniu, Poradnią Zdrowia Psychicznego w Gostyniu, Poradnią Leczenia Uzależnień w Gostyniu, Komendą Powiatową Policji w Gostyniu oraz Sądem Rejonowym w Gostyniu.

9. PROBLEM BEZDOMNOŚCI

W ujęciu socjologicznym bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Ze względu na trudną do określenia skalę, złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania.

Zapobieganie bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej.

W gminie Piaski bezdomność nie urasta do rangi problemu, ma charakter jednostkowy. Pomoc osobom nim zagrożonym i dotkniętym świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach. W 2011 roku objął on wsparciem z powodu bezdomności 3 osoby, rok później 4 osoby, a w 2013 roku 1 osobę.

W gminie nie funkcjonują żadne placówki zapewniające osobom bezdomnym schronienie. W razie potrzeby są one kierowane do noclegowni i schronisk funkcjonujących poza jej terenem.

10. PRZESTĘPCZOŚĆ

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu.

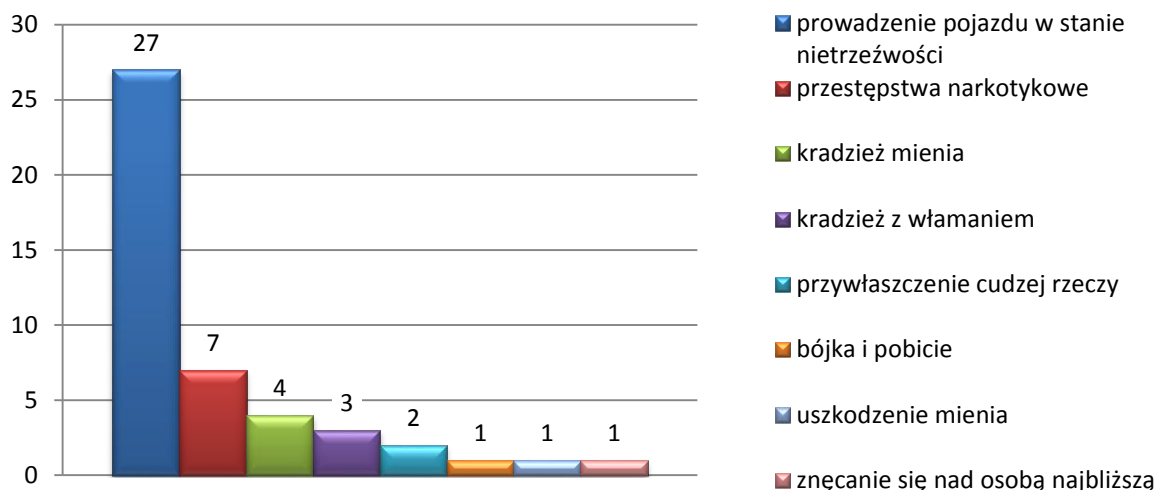
Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

Według danych Komendy Powiatowej Policji w Gostyniu, w 2013 roku na terenie gminy Piaski odnotowano 46 przestępstw popełnionych przez 49 sprawców. Najwięcej z nich

(27) polegało na prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwości. Ponadto ujawniono 7 przestępstw narkotykowych, 4 kradzieże mienia, 3 kradzieże z włamaniem, 2 przywłaszczenia cudzej rzeczy i po 1 bójce, uszkodzeniu mienia i znęcaniu się nad osobą najbliższą. Najmłodszy sprawcy, w wieku 17-18 lat, dopuszczali się przestępstw narkotykowych, zaś wśród przestępstw, w przypadku których nie wykryto sprawców dominowały kradzieże.

Dane szczegółowe na temat przestępczości w gminie w 2013 roku przedstawia poniższy wykres.

Wykres 23. Przestępstwa popełnione w gminie w 2013 roku

Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Gostyniu.

11. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

Zadania pomocy społecznej w gminie Piaski wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy

osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o dodatkach mieszkaniowych, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawa o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W 2013 roku kadrę GOPS-u stanowiło 6 osób, w tym kierownik i 2 pracowników socjalnych. Tym samym Ośrodek nie spełniał wynikającego z art. 100 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej obowiązku zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników; na 1 pracownika socjalnego przypadało 4.381 mieszkańców gminy. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w GOPS-ie oraz kwalifikacji pracujących w nim osób przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Kadra GOPS-u i jej kwalifikacje w 2013 roku

	liczba osób
kadra kierownicza	2
wykształcenie wyższe	0
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	1
pracownicy socjalni	2
wykształcenie wyższe	0
wykształcenie średnie	2
specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	0
specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	0
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	0
pozostali pracownicy	3
wykształcenie wyższe	3
wolontariusze	0
pracownicy zatrudnieni w ramach zatrudnienia subsydiowanego	0
staże	0

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach.

Ze wsparcia udzielanego przez GOPS mogą korzystać osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. W odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 542 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 456 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków

rodziny i świadczeń alimentacyjnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 539 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 623 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

W latach 2011-2013 wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie zwiększała się z roku na rok (z 2.217.139 zł w 2011 r. do 3.267.922 zł w 2013 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Wydatki na realizację zadań z zakresu polityki społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2011-2013

rozdziały	wysokość wydatków (w zł)		
	w 2011 r.	w 2012 r.	w 2013 r.
ochrona zdrowia			
przeciwdziałanie narkomanii	2.000	800	2.000
przeciwdziałanie alkoholizmowi	68.000	65.826	71.728
pomoc społeczna			
domy pomocy społecznej	134.000	168.661	190.588
ośrodki wsparcia	0	0	0
rodziny zastępcze	0	0	0
przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	0	0	0
wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	0	0	0
świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	1.546.000	1.448.141	2.344.436
składki na ubezpieczenia zdrowotne	2.139	2.625	2.133
zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	6.000	77.112	167.715
dodatki mieszkaniowe	13.000	11.405	14.883
zasiłki stałe	30.000	34.660	37.775
Ośrodek Pomocy Społecznej	361.000	396.646	379.876
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	5.000	5.780	6.788
pozostała działalność – program „Pomoc państwa w zakresie żywienia”	50.000	50.000	50.000
ogółem	2.217.139	2.261.656	3.267.922
w tym w budżecie GOPS-u	2.217.139	2.261.656	3.267.922

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach.

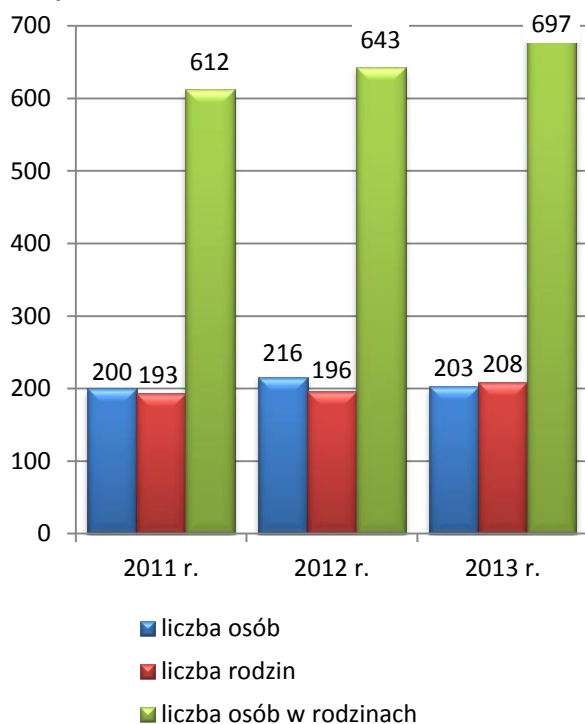
W latach 2011-2013 liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy i wsparcia w gminie, zwiększała się z roku na rok, podobnie jak liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie (z 612 w 2011 r. do 697 w 2013 r.).

W analizowanym okresie zwiększał się również udział osób w rodzinach, którym udzielono pomocy i wsparcia, w ogóle mieszkańców gminy. W 2011 roku wyniósł on 7,2%, rok później 7,4%, a w 2013 roku 8%.

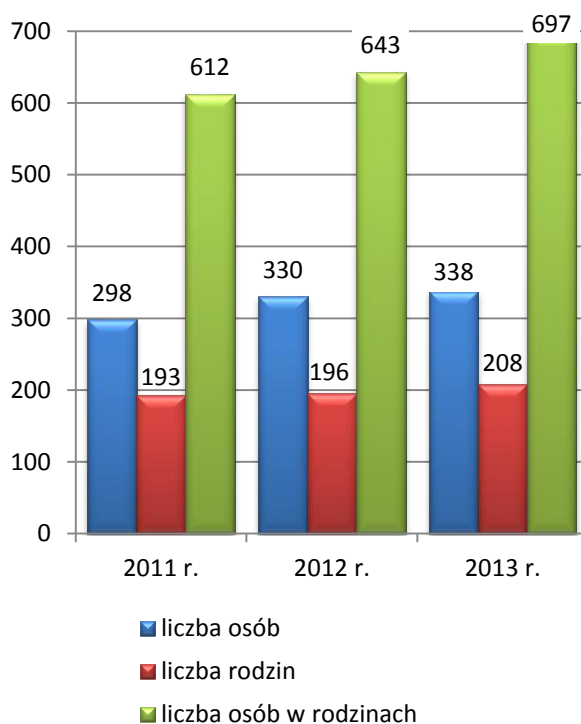
W latach 2011-2013 rosła także liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pieniężne (z 533 w 2011 r. do 613 w 2013 r.) oraz świadczenie niepieniężne (z 256 w 2011 r. do 345 w 2013 r.).

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w gminie.

Wykres 24. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2011-2013 udzielono pomocy i wsparcia

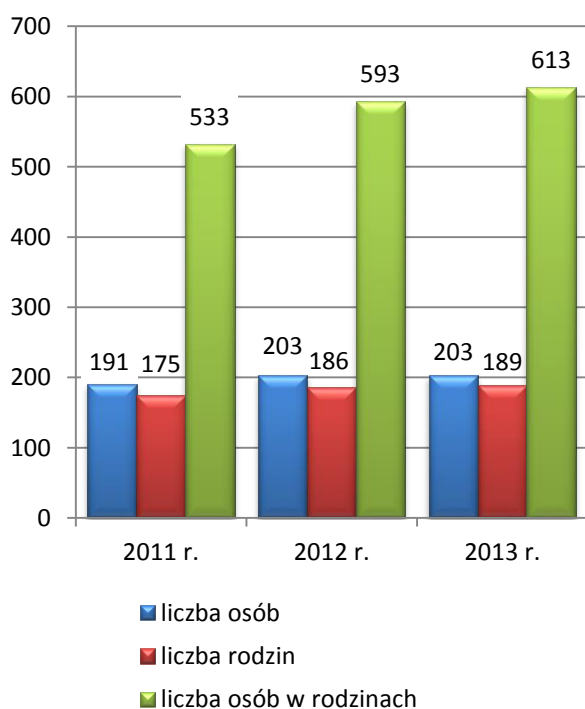

Wykres 25. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2011-2013 przyznano świadczenie

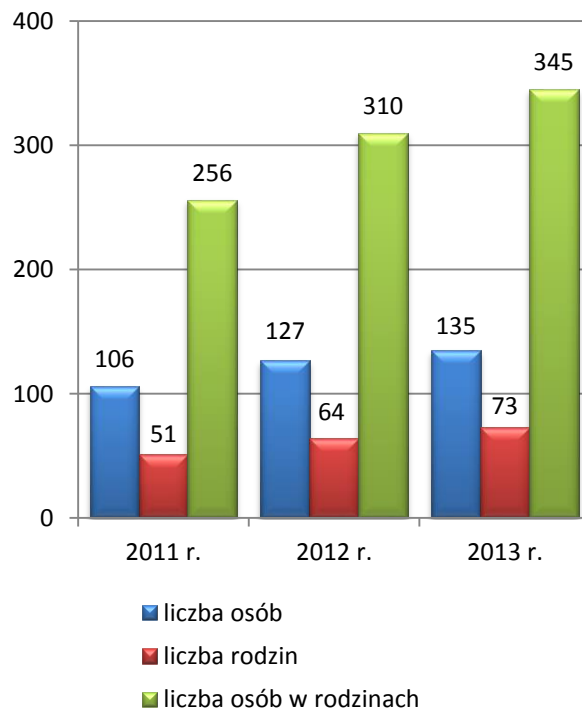

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach.

Wykres 26. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2011-2013 przyznano świadczenie pieniężne

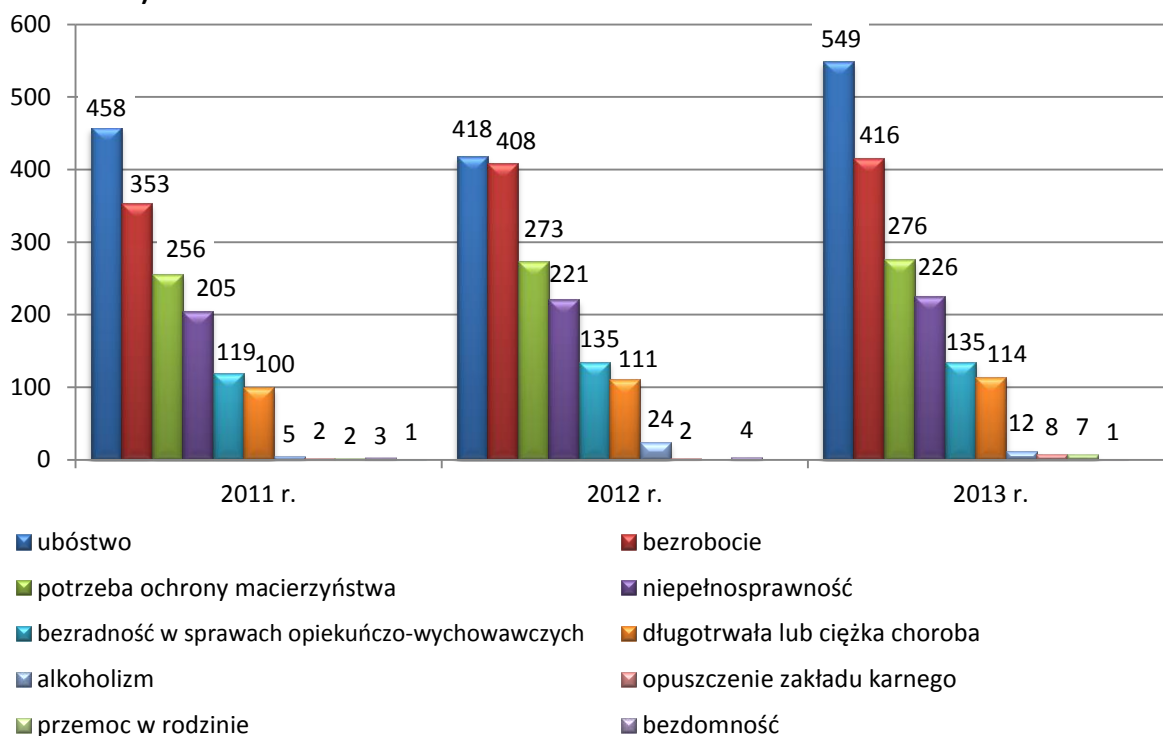

Wykres 27. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2011-2013 przyznano świadczenie niepieniężne

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach.

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS-u w latach 2011-2013 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny zmagające się z ubóstwem i bezrobociem. Dość liczne grono stanowiły także rodziny wymagające ochrony macierzyństwa, głównie ze względu na wielodzietność, dotknięte niepełnosprawnością oraz mające trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 28. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2011-2013 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach.

W 2013 roku znacznie wzrosła liczba osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS-u z powodu ubóstwa (do 549). W latach 2011-2013 systematycznie zwiększała się również liczba beneficjentów pomocy społecznej dotkniętych bezrobociem (z 353 w 2011 r. do 416 w 2013 r.), wymagających ochrony macierzyństwa, głównie ze względu na wielodzietność (z 256 w 2011 r. do 276 w 2013 r.) oraz zmagających się z niepełnosprawnością (z 205 w 2011 r. do 226 w 2013 r.) i długotrwałą lub ciężką chorobą (ze 100 w 2011 r. do 114 w 2013 r.).

W latach 2012-2013, w porównaniu z rokiem 2011, większa była także liczba osób w rodzinach objętych wsparciem Ośrodka z uwagi na trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (do 135).

Udzielane przez GOPS świadczenia pomocy społecznej miały charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2011-2013 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS w latach 2011-2013

formy świadczeń		liczba osób			liczba świadczeń		
		2011 r.	2012 r.	2013 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
pieniężne	zasiłek stały	9	8	11	98	93	85
	zasiłek okresowy	74	72	99	232	203	332
	zasiłek celowy	161	191	175	X	X	X
	w tym: zasiłek celowy przyznany w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	153	177	133	602	613	431
niepieniężne	posiłek	106	125	135	12.767	14.089	17.333
	w tym: posiłek przyznany w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	106	125	135	12.767	14.089	17.333
	schronienie	0	0	0	0	0	0
	ubranie	0	0	0	0	0	0
	sprawienie pogrzebu	0	0	0	0		0
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	7	9	9	68	90	96
	usługi opiekuńcze	1	2	2	325	88	301
usługi	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0	0
	poradnictwo specjalistyczne	0*	0*	0*	X	X	X
	praca socjalna	0*	599*	620*	X	X	X
	interwencja kryzysowa	0*	0*	2*	X	X	X
	kontrakt socjalny	0	0	0	X	X	X
	indywidualne programy pomocy	indywidualny program wychodzenia z bezdomności	0	0	0	X	X
indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS)		0	0	0	X	X	X
plan pracy z rodziną		0*	0*	0*	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2011-2013 był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw

w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Liczba osób nim objętych ulegała wahaniom (161 osób w 2011 r., 191 w 2012 r., 175 w 2013 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił natomiast posiłek, który był wsparciem udzielanym dzieciom w ramach wieloletniego programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (obowiązywał on do końca 2013 roku; na lata 2014-2020 Rada Ministrów przyjęła wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”). Celem tego Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych. W latach 2011-2013 liczba osób objętych posiłkiem zwiększała się z roku na rok (z 599 w 2012 r. do 620 w 2013 r.).

Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W 2013 roku liczba rodzin, które objęto pracą socjalną, zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego (z 599 w 2011 r. do 620 w 2013 r.).

W analizowanym okresie GOPS świadczył również pomoc dla uczniów w postaci stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych. Liczba osób nimi objętych ulegała wahaniom (229 w 2011 r., 237 w 2012 r., 184 w 2013 r.), a kwota udzielonych świadczeń wyniosła: 87.089 zł w 2011 roku, 92.750 zł w 2012 roku oraz 81.839 zł w 2013 roku.

Pracownicy Ośrodka w ramach prowadzonych działań podejmowali współpracę m.in. z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Obejmowała ona: pomoc przy doborze uczniów na półkolonie, wskazanie dzieci do paczek świątecznych, które przekazywane były podczas spotkań wigilijnych w świetlicach szkolnych, uczestnictwo w Dniu Dziecka oraz innych imprezach okolicznościowych finansowanych przez Komisję, a także udział w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Piaski przy wdrażaniu procedur Niebieskich Kart, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na rzecz sekcji środowiskowej i innych ośrodków pomocy społecznej oraz prowadzenie skrzynki informacyjnej (rzeczy używane, meble, odzież i inne rzeczy ofiarowane przez darczyńców).

W ramach realizowanych zadań Ośrodek przyznawał również świadczenia rodzinne. Choć w latach 2011-2013 ogólna liczba udzielonych świadczeń spadła z roku na rok (z 18.160 w 2011 r. do 15.796 w 2012 r.), to uwagę zwracała zwiększająca się liczba przyznanych świadczeń opiekuńczych w postaci zasiłku pielęgnacyjnego (z 2.210 w 2011 r. do 2.378 w 2013 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
liczba świadczeń	15.142	13.580	12.436
zasiłek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	2.210	2.314	2.378
świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	702	889	699
dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego			
liczba świadczeń	X	X	197
specjalny zasiłek opiekuńczy			
liczba świadczeń	X	X	21
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
liczba świadczeń	106	113	65
ogółem			
liczba świadczeń	18.160	16.896	15.796

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach.

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy (od 2013 roku) GOPS opłacał składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz zdrowotne. Liczba tych składek zwiększała się z roku na rok (531 w 2011 r., 628 w 2011 r., 726 w 2013 r.).

Kolejną formę pomocy udzielaną przez Ośrodek stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2011-2013 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, ulegała wahaniom (33 w 2011 r., 25 w 2012 r., 27 w 2013 r.), a liczba wypłaconych świadczeń zmniejszała się z roku na rok (z 587 w 2011 r. do 497 w 2013 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	33	25	27
liczba wypłaconych świadczeń	587	567	497

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach.

Pomoc społeczna polega również na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. W gminie Piaski, obok Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonują: Warsztat Terapii Zajęciowej, Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Dom Dziecka oraz rodziny zastępcze. Ich wykaz zawiera poniżej przedstawiona tabela.

Tabela 13. Instytucje wsparcia w gminie

nazwa i adres instytucji oraz podmiot prowadzący	zakres oferowanych usług, liczba osób korzystających i/lub miejsc w 2013 roku oraz potrzeby w zakresie rozwoju instytucji
Warsztat Terapii Zajęciowej w Piaskach , ul. Szkolna 1, 63-820 Piaski. Podmiot prowadzący: Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Kreatywni”	Rehabilitacja zawodowa i społeczna, przygotowanie do pracy i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie i rodzinie, terapia zajęciowa, rehabilitacja lecznicza, różne formy sportu i rekreacji. Liczba osób korzystających w 2013 r.: 40. Potrzeby w zakresie rozwoju: zwiększenie powierzchni lokalowej placówki oraz pozyskanie środków finansowych na modernizację i wyposażenie obiektu.
Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie pw. Matki Bożej Dobrej Rady w Piaskach Marysinie , Marysin 1, 63-820 Piaski. Podmiot prowadzący: Zakon Bonifratrów	Prowadzenie hostelu dla osób, których pobyt w środowisku rodzinnym jest niemożliwy, pomoc psychologiczna, prawna, socjalna, pomoc rzeczowa dla najuboższych, pomoc osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych (ambulatoryjna, telefoniczna). Liczba miejsc w 2013 r.: 15. Liczba osób korzystających w 2013 r.: 30. Potrzeby w zakresie rozwoju: zwiększenie dofinansowania.
Dom Dziecka w Bodzewie , Bodzewo 64, 63-820 Piaski Podmiot prowadzący: Powiat gostyński	Całodobowa opieka nad dziećmi i młodzieżą, wspomaganie ich rozwoju oraz wspieranie ich w usamodzielnianiu się. Kategoria klienta: dzieci do 18 lat.

Rodziny zastępcze. Podmiot prowadzący: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu	Sprawowanie opieki nad dziećmi, które pozbawione są opieki ze strony biologicznych rodziców. Potrzeby w zakresie rozwoju: zwiększenie liczby rodzin zastępczych.
---	---

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach.

Mieszkańcy gminy mogą również korzystać lub korzystają z pomocy oferowanej przez instytucje wsparcia funkcjonujące poza jej terenem. Ich wykaz zawiera poniższa tabela.

Tabela 14. Instytucje wsparcia spoza gminy, z oferty których mogą korzystać i korzystają jej mieszkańcy

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Dom Dziecka w Gostyniu, ul. Ks. Olejniczaka 12a, 63-800 Gostyń	Całodobowa opieka. Kategoria klienta: dzieci do 18 lat.
Dom Pomocy Społecznej w Chumiętkach, Chumiętki, 63-840 Krobia	Całodobowy pobyt. Kategoria klienta: osoby dorosłe przewlekłe chorzy somatycznie.
Dom Pomocy Społecznej w Chwałkowie, Chwałkowo 74, 63-840 Krobia	Całodobowy pobyt. Kategoria klienta: osoby niepełnosprawne intelektualne.
Dom Pomocy Społecznej w Rogowie, Rogowo 24, 63-840 Krobia	Całodobowy pobyt. Kategoria klienta: osoby psychicznie chore.
Dom Pomocy Społecznej w Zimnowodzie, Zimnowoda 17, 63-810 Borek Wielkopolski	Całodobowy pobyt. Kategoria klienta: osoby niepełnosprawne intelektualnie.
Środowiskowy Dom Samopomocy w Chwałkowie, Chwałkowo 74, 63-840 Krobia	Zapewnienie zamieszkania, usługi opiekuńcze, terapia, warsztaty. Kategoria klienta: osoby dorosłe niepełnosprawne intelektualnie.
Pogotowia Rodzinne w Gostyniu, ul. Nowe Wrota 7, 63-800 Gostyń	Kontakt za pośrednictwem PCPR-u w Gostyniu. Kategoria klienta: rodziny z problemami.
Punkt Spotkań z dziećmi w Gostyniu, ul. Nowe Wrota 7, 63-800 Gostyń	Kontakt za pośrednictwem PCPR-u w Gostyniu. Kategoria klienta: dzieci.
Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego przy PCPR w Gostyniu, ul. Nowe Wrota 7, 63-800 Gostyń	Wypożyczanie sprzętu rehabilitacyjnego. Kategoria klienta: osoby niepełnosprawne.

<p>Telefon zaufania (65 572 77 99) przy PCPR w Gostyniu, ul. Nowe Wrota 7, 63-800 Gostyń</p>	<p>Telefoniczna pomoc osobom potrzebującym wsparcia. Kategoria klienta: osoby potrzebujące wsparcia.</p>
<p>Punkt Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych i ich Rodzin przy PCPR w Gostyniu, ul. Nowe Wrota nr 7, 63-800 Gostyń</p>	<p>Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Kategoria klienta: osoby niepełnosprawne i ich rodziny.</p>
<p>Zakład Aktywności Zawodowej w Leonowie, Leonów, 63-810 Borek Wielkopolski</p>	<p>Zatrudnianie osób z Warsztatów Terapii Zajęciowej. Kategoria klienta: osoby niepełnosprawne.</p>

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach.

12. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form jego aktywności. Pełnią istotną rolę nie tylko w konsolidacji społeczności lokalnej, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Współpraca samorządu lokalnego z podmiotami należącymi do sektora pozarządowego nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, lecz również umożliwia istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

W 2013 roku w gminie Piaski funkcjonowało ponad dwadzieścia organizacji pozarządowych. Samorząd gminy posiadał „Roczny Program współpracy Gminy Piaski z organizacjami pozarządowymi”, w oparciu o który miał możliwość podejmowania z nimi współpracy w następujących formach:

- zlecenie organizacjom realizacji zadań publicznych, na zasadach określonych w ustawie, w formie powierzenia lub wspierania wykonania zadania wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji

- wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i realizowanych zadaniach m.in. poprzez publikowanie ważnych informacji na stronach internetowych organizacji pozarządowych, Gminy Piaski oraz w Biuletynie informacji Publicznej Gminy Piaski
- konsultowanie z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów prawnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji,
- prowadzenie elektronicznej bazy organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Piaski
- informowanie o zadaniach publicznych, które będą realizowane w danym roku wraz z podaniem wysokości środków przeznaczonych z budżetu gminy na realizację tych zadań oraz o ogłoszonych konkursach ofert na realizację zadań publicznych oraz o sposobach ich rozstrzygnięć.

W ramach Programu współpracy Gminy Piaski z organizacjami pozarządowymi na rok 2014 wyznaczono zadania priorytetowe w zakresie: wypoczynku dzieci i młodzieży, wspierania kultury fizycznej, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego w gminie.

Tabela 15. Organizacje pozarządowe w gminie w 2013 roku

lp.	nazwa i adres organizacji	charakterystyka działania
1.	Stowarzyszenie „Most”, ul. Szkolna 1, 63-820 Piaski	Działalność charytatywna, pomocowa, na rzecz osób niepełnosprawnych
2.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Kreatywni”, ul. Szkolna 1, 63-820 Piaski	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, powołanie Warsztatu Terapii Zajęciowej
3.	Stowarzyszenie „Zielona Kohorta” na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Obszarów Wiejskich Powiatu Gostyńskiego, Grabonóg 63, 63-820 Grabonóg	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych
4.	Klub Sportowy Korona Piaski, ul. Dworcowa 23a, 63-820 Piaski	Działalność sportowa – popularyzacja kultury fizycznej i sportu
5.	Ludowy Zespół Sportowy Uczeniowski Klub Sportowy w Bodzewie, Bodzewo 35, 63-820 Bodzewo	Działalność sportowa – popularyzacja kultury fizycznej i sportu
6.	Stowarzyszenie Miłośników Muzyki Świętogórskiej im. Józefa Zeidlera, Święta Góra Głogówko 1, 63-800 Głogówko	Działalność kulturalna – podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości
7.	Stowarzyszenie Miłośników Świętogórskich Zabytków, Głogówko 15, 63-800 Głogówko	Działalność kulturalna
8.	Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Marysin 1, 63-820 Piaski.	Działalność pomocowa – pomoc socjalna, psychologiczna, prawna, pielęgnarska i duszpasterska w obszarze problemów rodzinnych
9.	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Radość”, ul. Szkolna 1, 63-820 Piaski	Działalność pomocowa – pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej
10.	Uczeniowski Klub Sportowy „Saturn” Piaski, ul. Drzęczewska 9, 63-820 Piaski	Działalność sportowa – popularyzacja kultury fizycznej i sportu
15.	Stowarzyszenie im. bł. Edmunda Bojanowskiego w Grabonogu, Grabonóg 63, 63-820 Grabonóg	Działalność społeczna i kulturalna
16.	Fundacja „Blżej Natury”, Godurowo 14, lok. 1, 63-820 Godurowo	Działalność na rzecz rozwoju wsi Godurowo

17.	Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Strzelcach Wielkich, Strzelce Wielkie 42, 63-820 Strzelce Wielki	Działalność społeczna i kulturalna, kultywowanie tradycji
18.	Ochotnicza Straż Pożarna w Piaskach, ul. Strzelecka 9a, 63-820 Piaski	Działalność ratownicza i ochrona ludności, działalność kulturalna i obywatelska.
19.	Ochotnicza Straż Pożarna w Szelejewie, Szelejewo Pierwsze 86, 63-820 Szelejewo Pierwsze	
20.	Ochotnicza Straż Pożarna w Bodzewie, Bodzewo 66a, 63-820 Bodzewo	
21.	Ochotnicza Straż Pożarna w Grabonogu, Grabonóg 45a, 63-820 Grabonóg	
22.	Ochotnicza Straż Pożarna w Smogorzewie, Smogorzewo 64a, 63-820 Smogorzewo	
23.	Ochotnicza Straż Pożarna w Godurowie, Godurowo 4a, 63-820 Godurowo	
24.	Ochotnicza Straż Pożarna w Strzelcach Wielkich, Strzelce Wielkie 82c, 63-820 Strzelce Wielkie	
25.	Ochotnicza Straż Pożarna w Rębowie, Rębowo 51, 63-804 Rębowo	
26.	Ochotnicza Straż Pożarna w Lipiu, Lipie 26, 63-820 Lipie	

Źródło danych: Urząd Gminy Piaski.

W gminie Piaski aktywną działalność prowadzą także organizacje mające swą siedzibę poza jej terenem. Do ważniejszych należą: Stowarzyszenie „Dziecko” zs. w Gostyniu, Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski „Kasia” zs. w Gostyniu, „Odwach” Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznych Wojsk II Rzeczypospolitej Polskiej zs. w Poznaniu, Klub Jeździecki „Merkury” zs. w Daleszynie (powiat gostyński) oraz LKS „Wielkopolanka Szelejewo” zs. w Gostyniu.

Bogatą działalność społeczną, kulturalną i sportowo-rekreacyjną na terenie gminy Piaski prowadzą również: mająca swą siedzibę w Świętej Górze – Kongregacja Oratorium Św. Filipa Neri w Gostyniu, Zgromadzenie Sióstr Służebniczek Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny mające swe siedziby m.in. w Luboniu i Pleszewie (województwo wielkopolskie) oraz Towarzystwo Rowerowe im. bł. Edmunda Bojanowskiego z siedzibą w Piaskach.

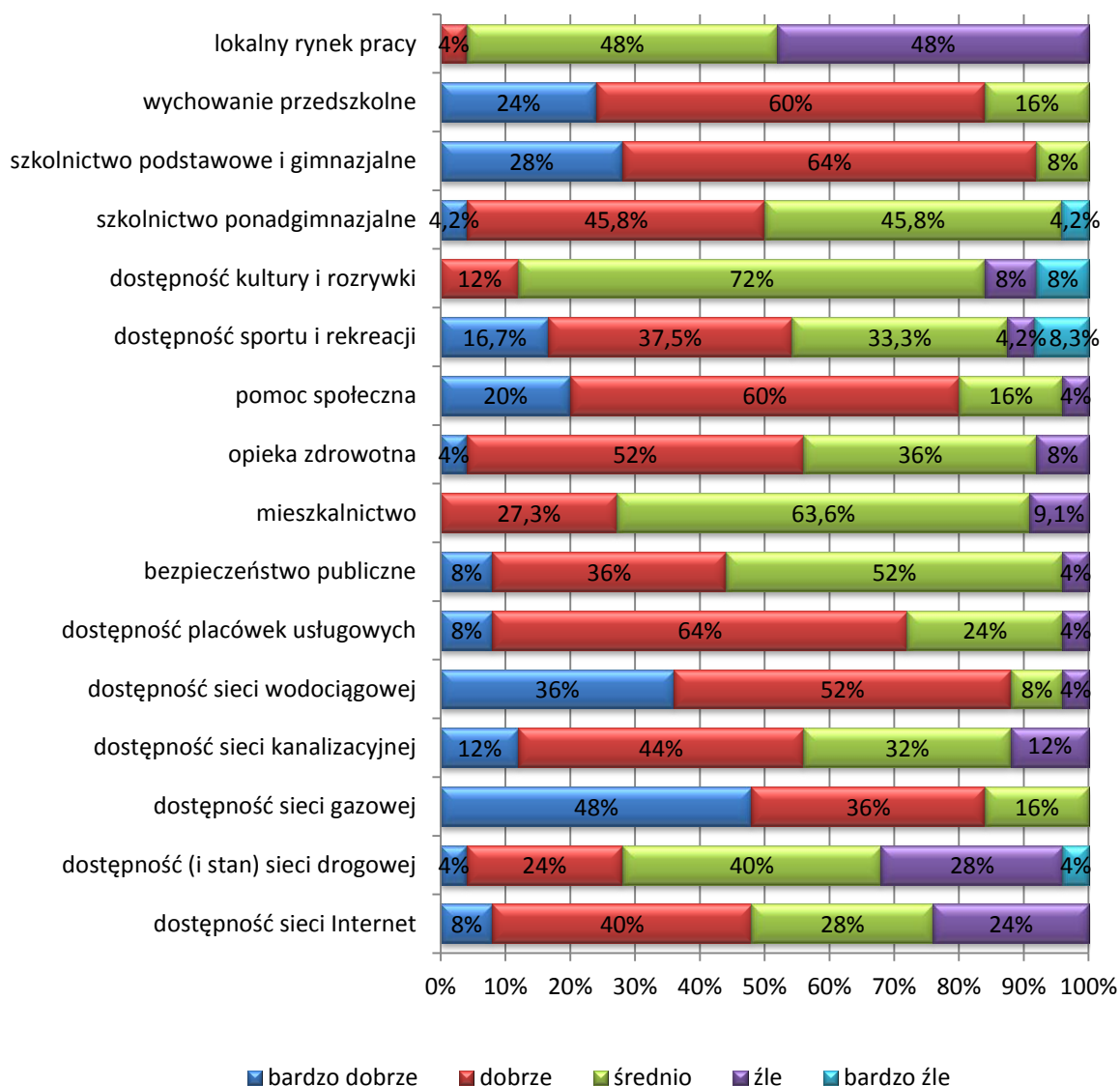
13. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Piaski posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Wójta Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 25 wypełnionych anonimowo ankiet.

W pierwszym pytaniu poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o ocenę warunków życia w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 29. Warunki życia w gminie

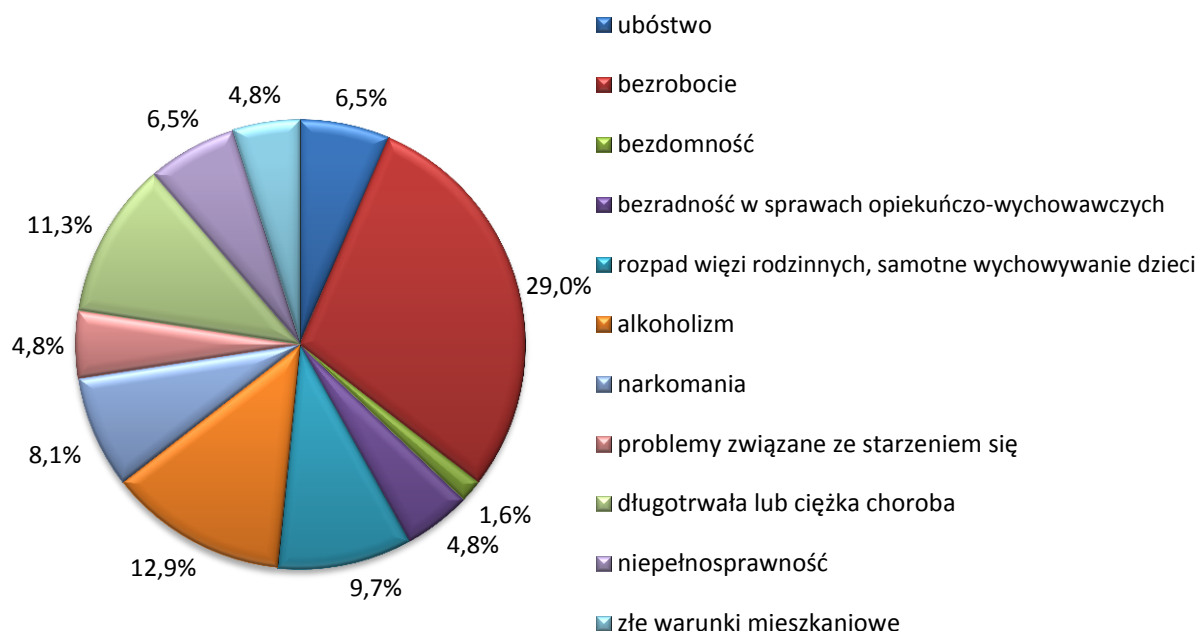
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najlepiej ocenili dostępność szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego oraz sieci wodociągowej (łącznie po 88% ocen dobrych i bardzo dobrych), wychowania przedszkolnego i sieci gazowej (w sumie po 84% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz pomocy społecznej (łącznie 80% ocen dobrych i bardzo dobrych). Z wysoką oceną spotkała się także dostępność placówek usługowych (w sumie 72% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najgorzej ankietowani ocenili natomiast lokalny rynek pracy (48% ocen złych). Niezadowolone budziła również dostępność (i stan) sieci drogowej (łącznie 32% ocen złych i bardzo złych) oraz dostęp do sieci Internet (24% ocen złych).

W kolejnym pytaniu zapytano badanych o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 30. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

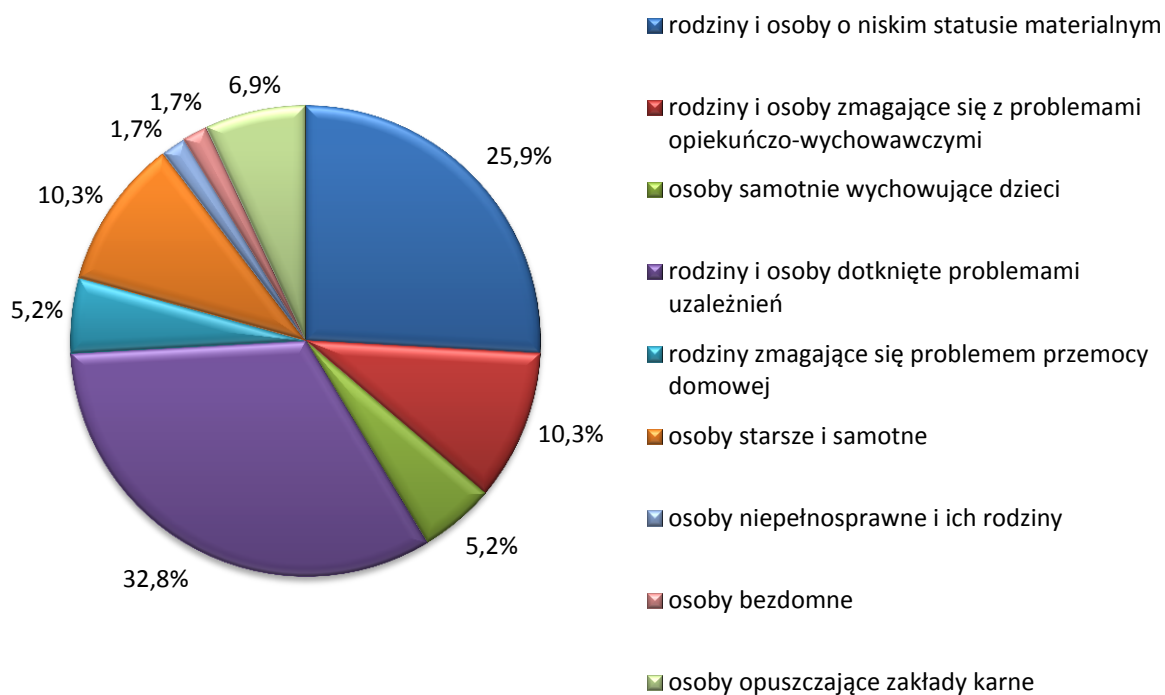

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotykają mieszkańców gminy, respondenci zaliczyli bezrobocie (29%), a następnie alkoholizm (12,9%), długotrwałą lub ciężką chorobę (11,3%) oraz rozpad więzi rodzinnych i samotne wychowywanie dzieci (9,7%).

Odpowiadając na następane pytanie, ankietowali identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 31. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

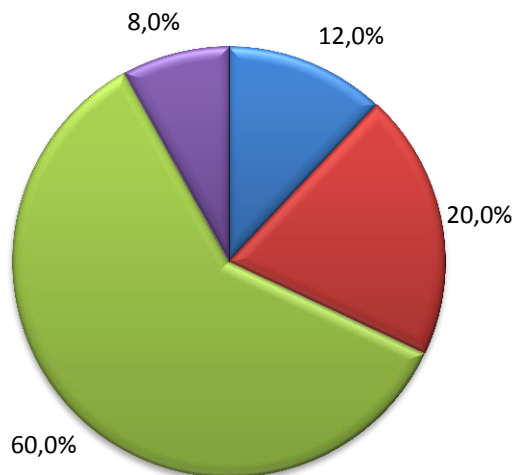

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych (odpowiednio 32,8 i 25,9%) stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby zmagające się z problemami uzależnień oraz o niskim statusie materialnym. Liczne grono wśród ankietowanych stanowili ci, którzy wskazali na rodziny i osoby mające trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz osoby starsze i samotne (po 10,3%).

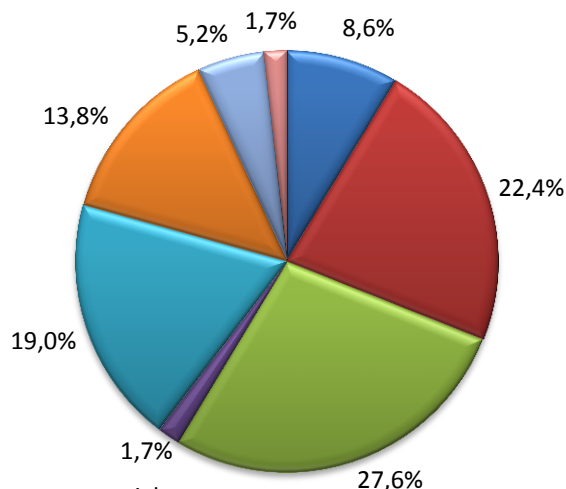
W kolejnych pytaniach poproszono badanych o opinię na temat poziomu bezrobocia w gminie oraz wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób nim dotkniętych. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 32. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?

- wysoki
- raczej wysoki
- przeciętny
- nie mam zdania

Wykres 33. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?

- praca socjalna
- zacieśnienie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy
- organizacja prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych
- wsparcie finansowe z systemu pomocy społecznej
- pozyskiwanie inwestorów
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości
- wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej
- inne

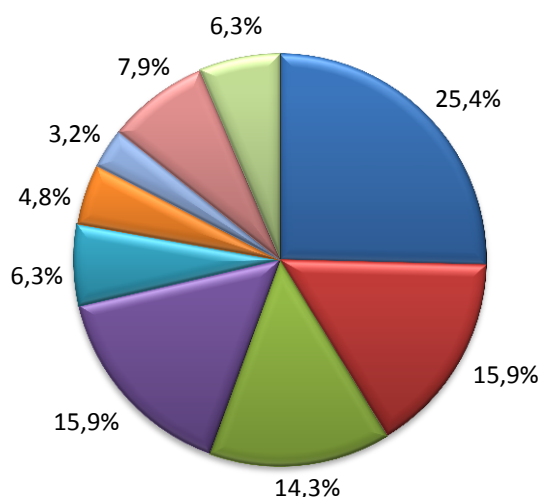
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii większości ankietowanych (60%) poziom bezrobocia w gminie jest przeciętny, a zdaniem kolejnych 32% badanych jest on raczej wysoki lub wysoki.

Wśród działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób pozostających bez pracy, respondenci najczęściej wymieniali organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych (27,6%), zacieśnianie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w celu umożliwienia osobom bezrobotnym (poprzez świadczenie poradnictwa oraz organizowanie stażu, kursów i szkoleń) zdobycia doświadczenia zawodowego oraz podniesienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych (22,4%), pozyskiwanie inwestorów (19%) oraz wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (13,8%).

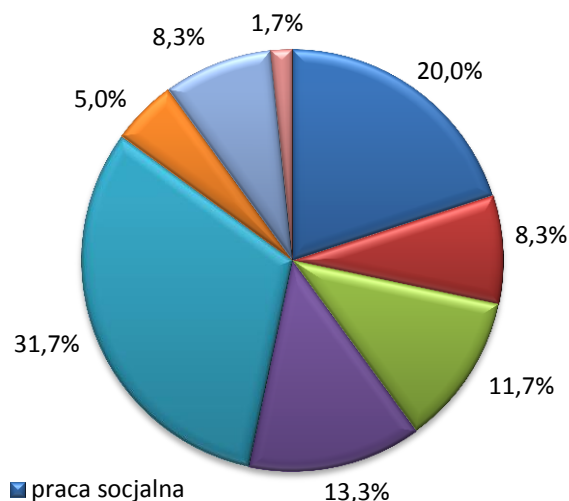
W odpowiedzi na następane pytania ankietowani wskazali przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy oraz przedstawili propozycje działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób nim dotkniętych. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 34. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?

- bezrobocie
- dziedziczenie ubóstwa
- uzależnienia
- wyuczona bezradność
- niedostosowanie społeczne
- rozpad rodziny
- wielodzietność
- długotrwała choroba
- niepełnosprawność

Wykres 35. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?

- praca socjalna
- pomoc finansowa
- wsparcie rzeczowe, w tym w formie posiłku
- poradnictwo
- pomoc w znalezieniu zatrudnienia
- promowanie aktywnych postaw i samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej
- tworzenie mieszkań komunalnych i socjalnych
- inne

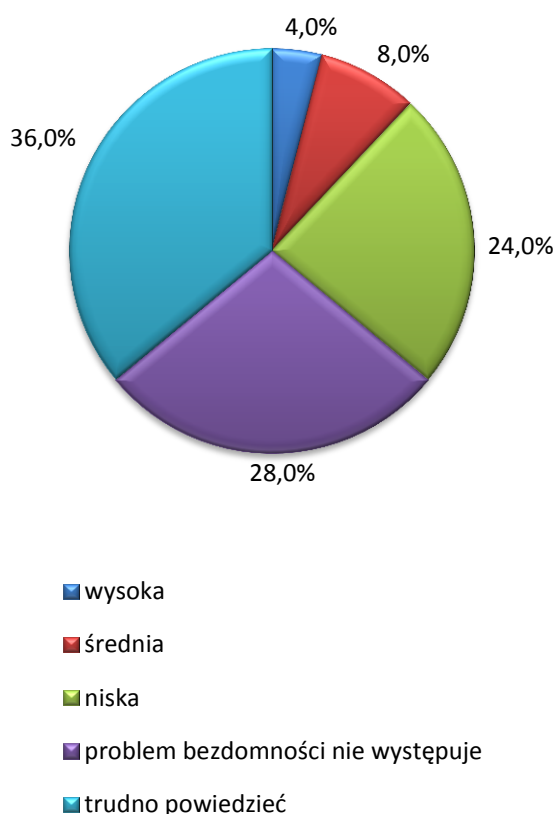
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wśród przyczyn popadania mieszkańców gminy w ubóstwo, ankietowani najczęściej wskazywali bezrobocie (25,4%). Do ważnych powodów ubożenia ludności badani zaliczyli dziedziczenie ubóstwa, wyuczoną bezradność (po 15,9%) oraz uzależnienia (14,3%).

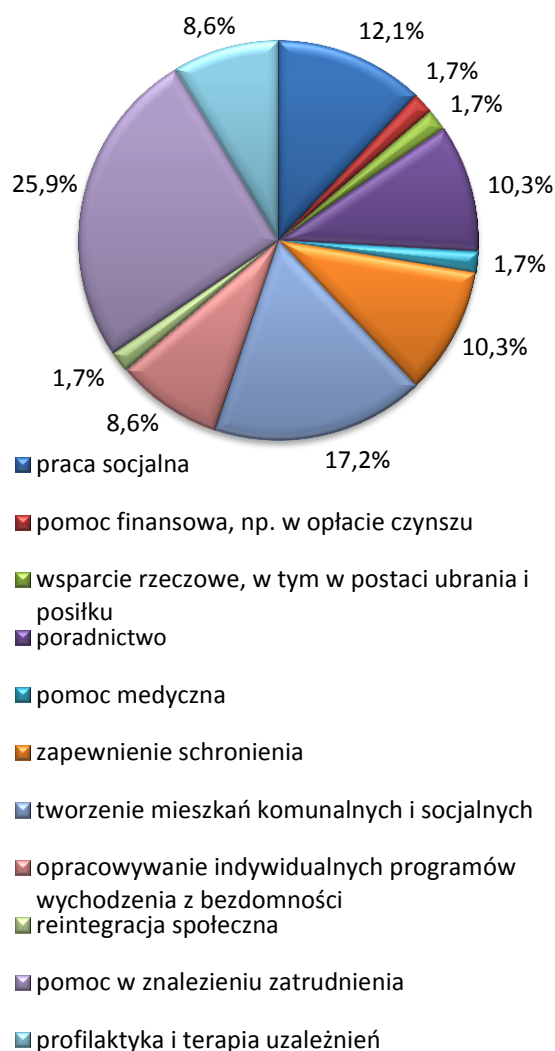
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać problemowi ubóstwa należałoby przede wszystkim udzielać pomocy w znalezieniu zatrudnienia (31,7%). Duże znaczenie przywiązywali również do prowadzenia pracy socjalnej (20%), świadczenia poradnictwa (13,3%) oraz udzielania wsparcia rzeczowego, w tym w formie posiłku (11,7%).

W kolejnych pytaniach została podjęta kwestia bezdomności – poproszono badanych o opinię na temat skali tego problemu w gminie oraz wskazanie działań, które przyniosłyby największą skuteczność w jego zapobieganiu i rozwiązywaniu. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 36. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?

Wykres 37. Jakie działania byłby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?

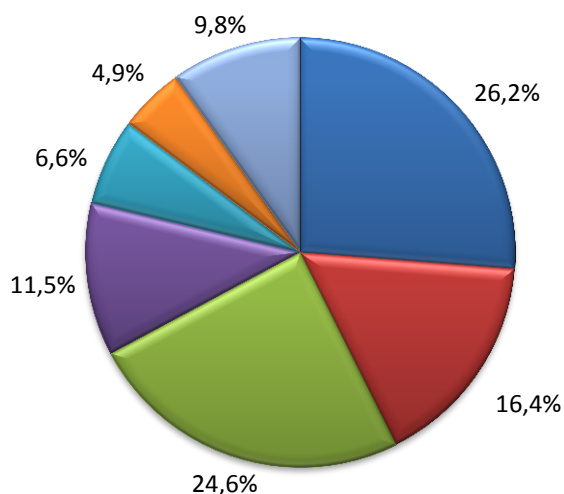
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej respondentów (36%) nie potrafiło określić skali bezdomności w gminie. Wśród pozostałych największą grupę (28%) stanowili ci, którzy stwierdzili, że zjawisko to w gminie nie występuje. Jednocześnie 24% respondentów odpowiedziało, że jego skala jest niska.

W opinii ankietowanych największe efekty w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności może przynieść pomoc w znalezieniu zatrudnienia (25,9%), a także tworzenie mieszkań komunalnych i socjalnych (17,2%), praca socjalna (12%), poradnictwo i zapewnienie schronienia (po 10,3%).

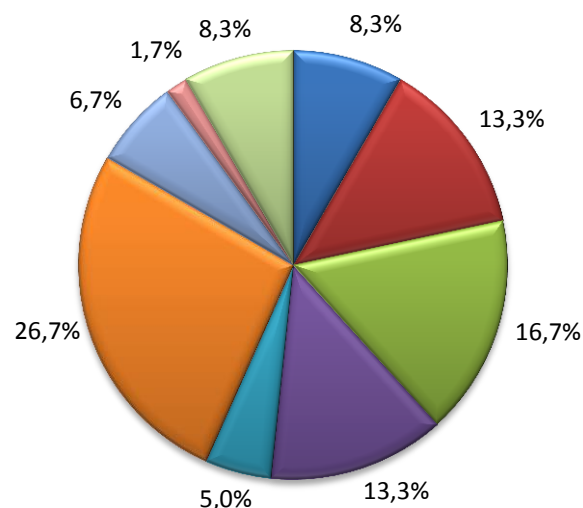
W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające poznać opinie respondentów na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 38. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie

- niski poziom umiejętności wychowawczych
- ubóstwo
- uzależnienia
- przemoc w rodzinie
- niepełnosprawność, długotrwała choroba
- wielodzietność
- samotne rodzicielstwo

Wykres 39. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?

- praca socjalna
- pomoc asystenta rodziny
- edukacja rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich
- zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, terapii rodzinnej
- wyższe świadczenia pieniężne dla rodzin wielodzietnych i niepełnych
- pomoc w znalezieniu zatrudnienia
- profilaktyka i terapia w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie
- poszerzenie oferty wsparcia instytucji i organizacji wspierających rodzinę
- zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego

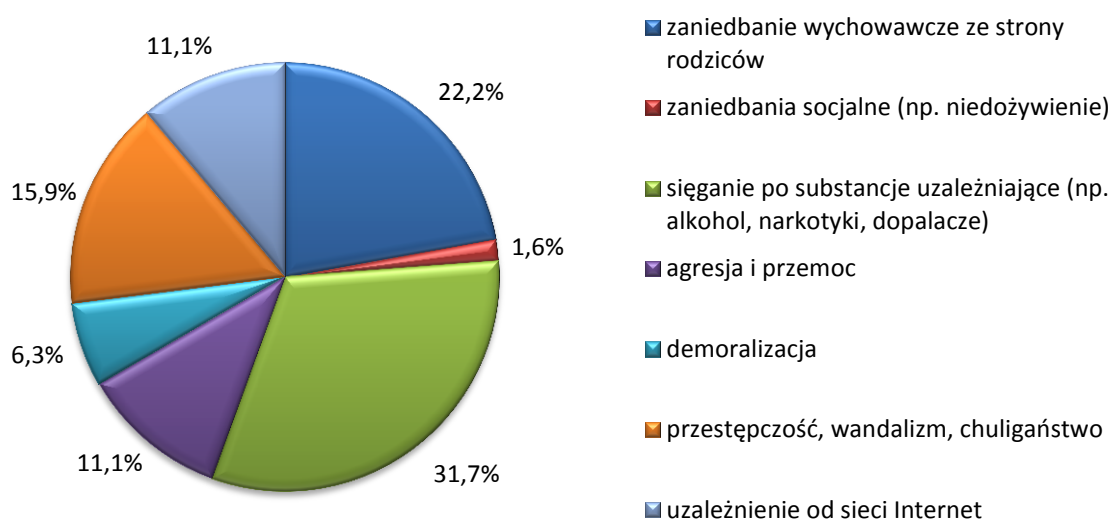
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii odpowiednio 26,2 i 24,6% badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie są niski poziom umiejętności wychowawczych oraz uzależnienia. Zdaniem respondentów duży wpływ na występowanie tego problemu mają również ubóstwo (16,4%) oraz przemoc w rodzinie (11,5%).

Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (26,7%), edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich (16,7%), zapewnienie wsparcia ze strony asystenta rodziny oraz zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego i terapii rodzinnej (po 13,3%).

W uzupełnieniu odpowiedzi na poprzednie pytania, ankietowani wskazali negatywne zjawiska, na jakie najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 40. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?

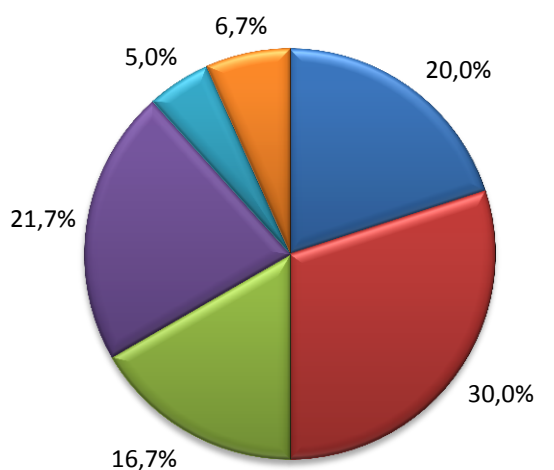

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą: sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki, dopalacze (31,7%) oraz zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców (22,2%). Niepokojącymi problemami są również przestępczość, wandalizm i chuligaństwo (15,9%), a także agresja i przemoc oraz demoralizacja (po 11,1%).

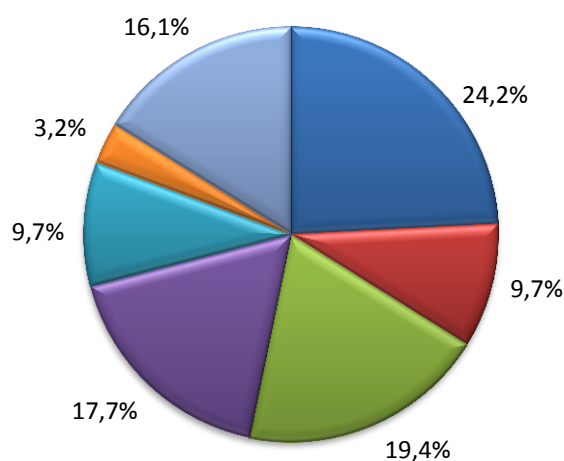
W następujących pytaniach poproszono respondentów o podanie przyczyn występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy oraz wskazanie działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób i rodzin nim dotkniętych. Odpowiedzi w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 41. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy

- bezrobocie i utrata pracy
- niezaradność życiowa
- konflikt w rodzinie, rozpad rodziny
- indywidualne skłonności do popadania w nałogi
- wzorce społeczne
- dostępność środków psychoaktywnych

Wykres 42. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?

- profilaktyka wśród dzieci i młodzieży
- profilaktyka wśród dorosłych
- pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna
- pomoc psychologiczna
- pomoc prawna
- pomoc społeczna
- wspieranie rozwoju grup wsparcia, samopomocowych, klubów abstynenckich

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

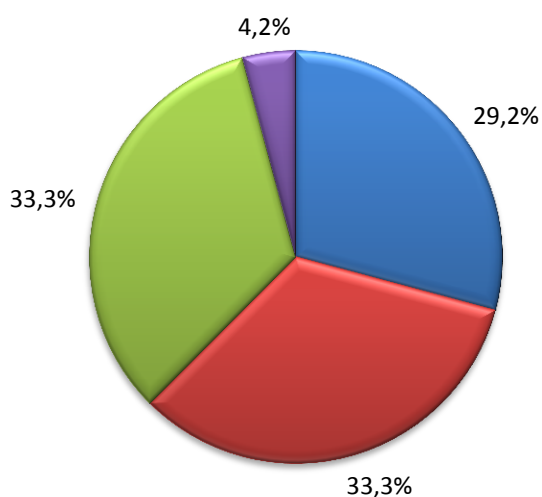
Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy badani zaliczyli niezaradność życiową (30%), indywidualne skłonności do popadania w nałogi (21,7%), bezrobocie i utratę pracy (20%), a także konflikt w rodzinie i jej rozpad (16,7%).

Zdaniem respondentów, podejmując działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, należy przede wszystkim skupić się na prowadzeniu profilaktyki wśród dzieci i młodzieży (24,2%), zapewnieniu szerszego dostępu do pomocy terapeutycznej

i rehabilitacyjnej (19,4%) oraz psychologicznej (17,7%), a także wspieraniu rozwoju grup wsparcia, samopomocowych (np. AA, Al-Anon), klubów abstynenckich (16,1%).

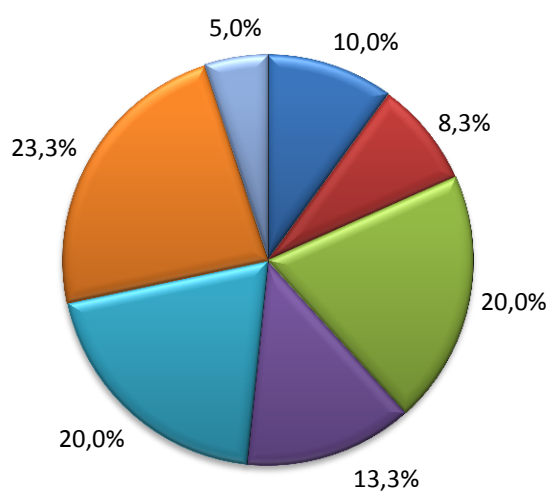
Następnie zapytano badanych o znajomość przypadków występowania problemu, który niejednokrotnie ma swoje źródło w uzależnieniach, tj. przemocy w rodzinie, oraz poproszono o przedstawienie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z tym zjawiskiem. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 43. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie

- znam takie przypadki
- słyszałem(-am) o takich przypadkach
- nie znam takich przypadków
- nie słyszałem(-am) o takich przypadkach

Wykres 44. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

- prowadzenie poradnictwa i interwencji
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i prawnej
- profilaktyka agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży
- umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia
- motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych
- udział w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy w rodzinie i jej skutkom

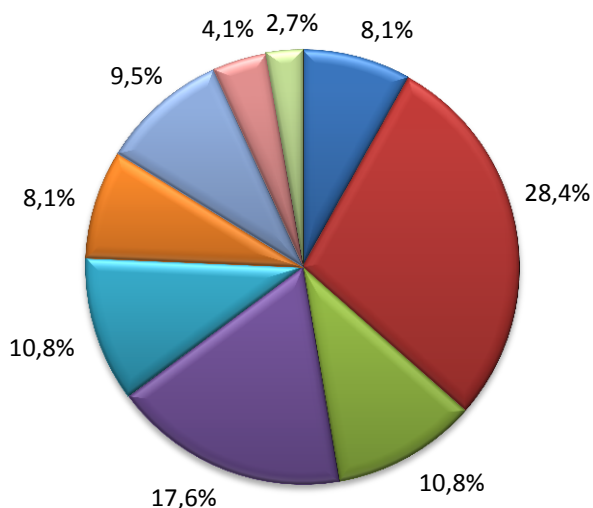
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Większość ankietowanych (łącznie 62,5%) stwierdziła, że słyszała o przypadkach występowania przemocy w rodzinie w gminie bądź je zna. Jednocześnie w sumie 37,5% badanych było odmiennego zdania.

Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim motywować i kierować sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych (23,3%), prowadzić profilaktykę agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży oraz zapewnić osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia (po 20%).

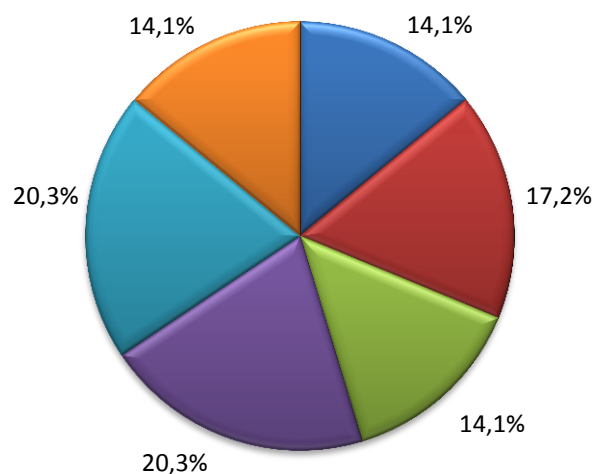
Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła problemów, z jakimi najczęściej zmagają się osoby starsze w gminie oraz działań, których wdrożenie przyczyniłoby się do poprawy ich sytuacji. Udzielone przez badanych odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 45. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy

- ubóstwo
- samotność
- niepełnosprawność
- choroby wieku podeszłego
- brak wsparcia ze strony rodziny
- bariery architektoniczne
- utrudniony dostęp do usług opiekuńczych
- brak dostępu do geriatry
- ograniczona oferta spędzania czasu wolnego

Wykres 46. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?

- rozwój usług opiekuńczych
- organizowanie pomocy sąsiedzkiej
- organizowanie spotkań i imprez środowiskowych
- zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego (klub seniora, dzienny dom pobytu)
- zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów
- zaangażowanie wolontariuszy do pomocy osobom starszym

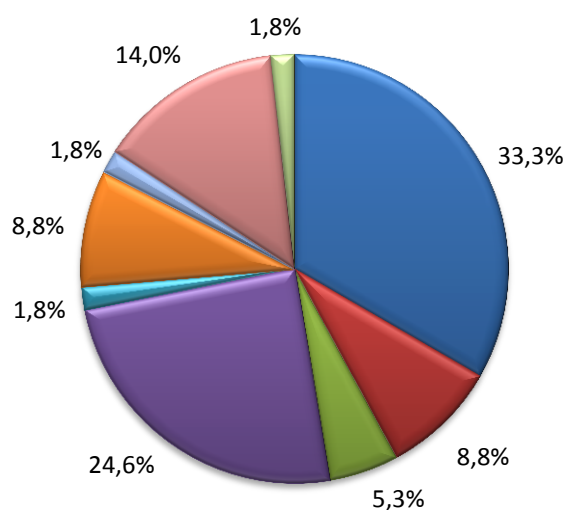
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii osób ankietowanych problemami, które najczęściej dotyczą seniorów w gminie, są samotność (28,4%), choroby wieku podeszłego (17,6%), niepełnosprawność oraz brak wsparcia ze strony rodziny (po 10,8%).

Do działań, których realizacja mogłaby się przyczynić do poprawy sytuacji seniorów w gminie, respondenci najczęściej zaliczali: zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego (klub seniora, dzienny dom pobytu), zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (po 20,3%) oraz organizowanie pomocy sąsiedzkiej (17,2%).

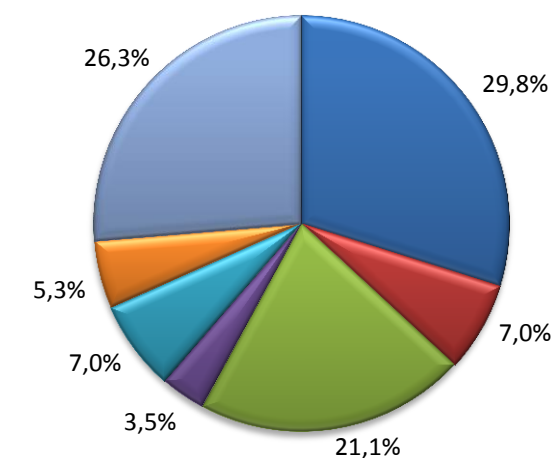
W odpowiedzi na kolejne pytania ankietowani identyfikowali problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne w gminie, oraz wskazywali działania, których podjęcie pozwoliłoby na pełniejszy ich udział w życiu społecznym. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 47. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy

- bariery architektoniczne
- utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych
- utrudniony dostęp do usług opiekuńczych
- brak odpowiednich ofert pracy
- deficyt zakładów pracy chronionej
- ubóstwo
- izolacja społeczna
- niski poziom akceptacji społecznej
- problemy psychiczne

Wykres 48. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?

- likwidacja barier architektonicznych
- zwiększenie dostępu do rehabilitacji
- tworzenie stanowisk pracy
- zwiększenie dostępności kształcenia integracyjnego
- organizowanie środowiskowych spotkań i imprez integracyjnych
- zwiększenie dostępu do pomocy specjalistycznej, w tym psychologicznej, pedagogicznej
- zapewnienie dostępu do wczesnej diagnostyki medycznej

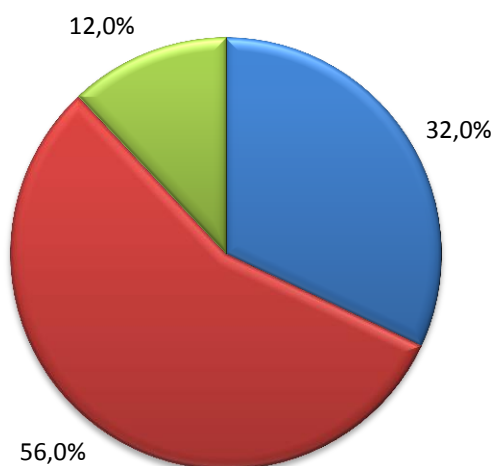
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według badanych problemami, z którymi najczęściej zmagają się osoby dotknięte niepełnosprawnością z gminy są: bariery architektoniczne (33,3%), brak odpowiednich ofert pracy (24,6%) oraz niski poziom społecznej akceptacji (14%).

W opinii ankietowanych działania, które umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym, powinny skupiać się na likwidowaniu barier architektonicznych (29,8%), zapewnieniu dostępu do wczesnej diagnostyki medycznej (26,3%) oraz tworzeniu miejsc pracy (21,1%).

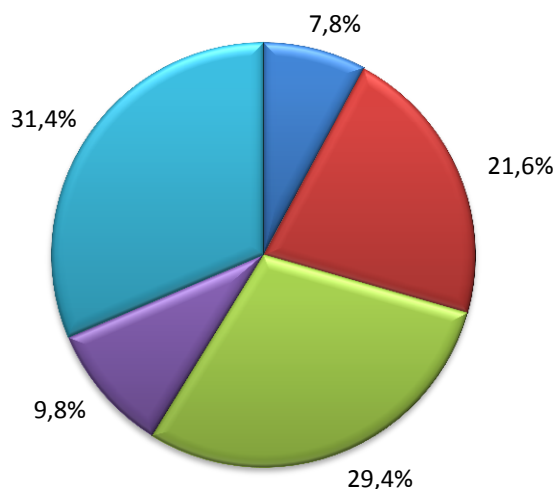
W ostatnich pytaniach podjęto temat stanu bezpieczeństwa w gminie – poczucia bezpieczeństwa, przyczyn jego braku oraz działań, które wpłynęłyby na jego zwiększenie. Szczegóły w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 49. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?

- tak
- raczej tak
- trudno powiedzieć

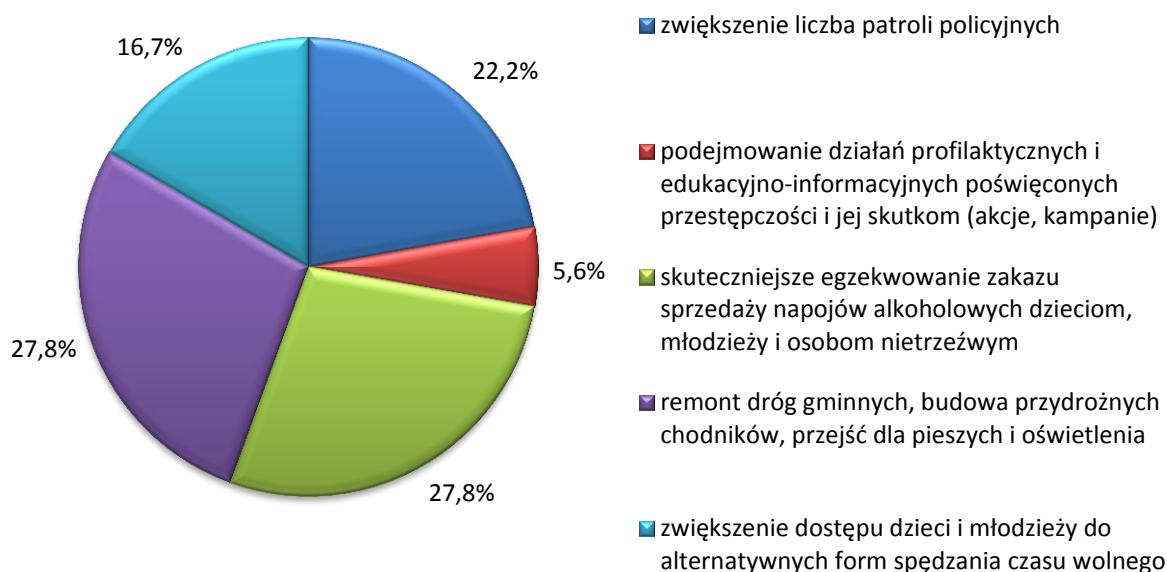
Wykres 50. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie

- częste napady, rozboje
- niewystarczająca liczba patroli policyjnych
- pijący alkohol w miejscach publicznych
- przemoc w rodzinie
- zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy)

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wykres 51. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Blisko 90% badanych stwierdziło, że czuje się raczej bezpiecznie bądź bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Żaden ankietowany nie wyraził odmiennej opinii.

Wśród przyczyn braku bezpieczeństwa respondenci najczęściej wskazywali zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy; 31,4%), osoby pijące alkohol w miejscach publicznych (29,4%) oraz niewystarczającą liczbę patroli policyjnych (21,6%).

Zdaniem ankietowanych na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie w największym stopniu wpłynęłoby: skuteczniejsze egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom nietrzeźwym, remont dróg gminnych, budowa przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia (po 27,8%) oraz zwiększenie liczby patroli policyjnych (22,2%).

14. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Na potrzeby niniejszego dokumentu analiza została przeprowadzona w następujących obszarach: 1. Bezrobocie, ubóstwo i bezdomność, 2. Rodzina, dzieci i młodzież, 3. Uzależnienia i przemoc w rodzinie, 4. Starość i niepełnosprawność, 5. Kapitał społeczny i aktywność obywatelska.

Obszar: Bezrobocie, ubóstwo i bezdomność

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ podejmowanie skutecznych działań na rzecz osób dotkniętych bezrobociem, m.in. organizowanie prac interwencyjnych ▪ upowszechnianie ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i dostępnych szkoleniach ▪ udział w projekcie aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym pn. „Lepsze jutro” ▪ zachęcanie inwestorów do tworzenia w gminie nowych miejsc pracy (przygotowywanie terenów pod inwestycje, oferowanie ulg podatkowych) ▪ diagnozowanie problemu bezdomności w gminie ▪ informowanie bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niepozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych w celu przeciwdziałania bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) ▪ niewystarczające zasoby mieszkań komunalnych i socjalnych w gminie; brak programów i środków finansowych na rozwój budownictwa komunalnego i socjalnego ▪ brak podmiotów ekonomii społecznej w gminie ▪ niestandardyzowanie usług świadczonych osobom bezdomnym ▪ brak indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności

<p>o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zapewnianie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych i bezdomnych 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ aktywne poszukiwanie pracy przez osoby bezrobotne ▪ możliwość ograniczania bezrobocia w gminie dzięki dostępowi do europejskich rynków pracy ▪ możliwość pozyskania środków finansowych na przeciwdziałanie bezrobociu z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) ▪ wzrost społecznej akceptacji dla osób ubogich ▪ zwiększająca się liczba inicjatyw obywatelskich w zakresie udzielania różnorodnej pomocy potrzebującym (zbiórki żywności, odzieży, mebli, sponsorowanie imprez okolicznościowych) ▪ niewielka liczba osób zagrożonych bezdomnością oraz bezdomnych wymagających schronienia ▪ istnienie w regionie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych i bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost poziomu bezrobocia w gminie, w tym bezrobocia długotrwałego ▪ występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia oraz wykluczenie w niektórych grupach społecznych ▪ postępujące zjawisko ubóstwa wśród mieszkańców gminy ▪ ograniczony potencjał inwestorów w regionie ▪ ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież ▪ niski poziom społecznej akceptacji osób bezdomnych

Obszar: Rodzina, dzieci i młodzież

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapewnianie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego ▪ dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej w gminie ▪ odpowiednia dostępność szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie ▪ dostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego ▪ organizowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo ▪ dobra dostępność opieki medycznej w gminie ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ deficyt pracowników socjalnych kompleksowo zajmujących się rodzinami z różnymi problemami ▪ brak w gminie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci ▪ niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży w gminie ▪ brak w gminie żłobka i klubów dziecięcych ▪ zbyt mały, z uwagi na ograniczenia finansowe, zakres wsparcia dla rodzin opiekującymi się osobami niepełnosprawnymi, zwłaszcza wymagającymi całodobowej opieki i pielęgnacji
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość kontynuowania w gminie nauki na poziomie ponadgimnazjalnym ▪ rosnące zainteresowanie wolontariatem wśród dzieci i młodzieży ▪ szansa na poprawę polityki społecznej wobec rodzin, dzieci i młodzieży dzięki członkostwu Polski w Unii Europejskiej ▪ liczne w regionie organizacje pozarządowe działające na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ utrzymująca się liczba rodzin dysfunkcyjnych w gminie ▪ brak warunków do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej ▪ brak zgody rodzin dysfunkcyjnych na specjalistyczną pomoc świadczoną przez asystentów rodziny ▪ niski poziom koordynacji działań instytucji i organizacji wspierających rodziny, dzieci i młodzież ▪ występowanie zjawisk osłabienia instytucji rodziny wśród dotkniętych długotrwałym bezrobociem ▪ problem eurosieroctwa prowadzący do rozpadu więzi rodzinnych

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogarszający się stan zdrowia społeczeństwa
--	---

Obszar: Uzależnienia i przemoc w rodzinie

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz wsparcia psychospołecznego i prawnego ▪ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ realizowanie wśród rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ wdrażanie wśród dzieci i młodzieży działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie ▪ funkcjonowanie w gminie ośrodka interwencji kryzysowej oraz grupy wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień (AA, DDA) ▪ podejmowanie działań w ramach zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak w gminie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększająca się świadomość społeczna, w tym dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli, na temat problemów uzależnień i przemocy w rodzinie ▪ funkcjonowanie Poradni Leczenia Uzależnienia w Gostyniu ▪ niezwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia ▪ istnienie w regionie organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ relatywnie niska liczba osób wyleczonych z uzależnień ▪ obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej ▪ zwiększająca się liczba osób wymagających interwencji z powodu przemocy w rodzinie ▪ rosnąca liczba osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych ▪ zwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych

Obszar: Starość i niepełnosprawność

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ informowanie osób starszych i niepełnosprawnych o przysługujących im prawach i dostępnych form pomocy ▪ prowadzenie działań prozdrowotnych wśród osób starszych ▪ istnienie bazy rehabilitacyjnej w gminie; funkcjonowanie w gminie Warsztatu Terapii Zajęciowej ▪ zapewnianie dostępu do kształcenia integracyjnego w gminie ▪ upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy i informacji o wolnych miejscach pracy ▪ obecność w gminie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niewystarczająca liczba pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom starszym i niepełnosprawnym ▪ brak określonego standardu usług dla osób starszych ▪ brak w gminie instytucji i grup wsparcia działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych (np. dziennego domu pobytu) ▪ brak dostępu osób starszych do opieki geriatrycznej w gminie ▪ nieodpowiadająca potrzebom osób starszych infrastruktura techniczna w gminie ▪ brak specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ▪ ograniczone możliwości kontynuowania przez osoby starsze aktywności zawodowej

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny ▪ zwiększający się udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych ▪ docenianie wagi problemów i potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych ▪ dobra dostępność domów pomocy społecznej ▪ funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy w Chwałkowie ▪ dostępność przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego oraz Punktu Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych i ich Rodzin przy PCPR w Gostyniu ▪ funkcjonowanie Zakładu Aktywności Zawodowej w Leonowie ▪ zwiększająca się społeczna akceptacja osób niepełnosprawnych ▪ istnienie w regionie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększająca się liczba osób starszych i niepełnosprawnych w gminie ▪ niezadowalający poziom życia osób starszych ▪ występowanie zjawiska migracji osób młodych do większych jednostek administracyjnych ▪ istnienie w gminie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie i integrację ze środowiskiem ▪ wzrost zapotrzebowania na placówki opieki stacjonarnej oraz usługi opiekuńcze i rehabilitacyjne

Obszar: Kapitał społeczny i aktywność obywatelska

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ doświadczona, doskonale znająca środowisko, dobrze wykwalifikowana i stale biorąca udział w szkoleniach i warsztatach kadra zatrudniona w GOPS-ie ▪ wystarczająca wiedza na temat problemów społecznych występujących w gminie ▪ informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia; prawidłowy obieg 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nieodpowiednia do potrzeb liczba pracowników socjalnych ▪ niedostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej w gminie ▪ niekorzystanie z dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej

<p>informacji w tym zakresie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odpowiednia jakość obsługi klienta systemu pomocy społecznej ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych ▪ dobra komunikacja pomiędzy samorządem gminy a sektorem pozarządowym ▪ wspieranie przez samorząd gminy organizacji pozarządowych i grup nieformalnych pracujących na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży ▪ funkcjonowanie w gminie wolontariatu; praca wolontariuszy na rzecz wybranych grup społecznych (osoby starsze samotne, niepełnosprawne) 	
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ szeroko rozwinięte powiatowe zasoby umożliwiające rozwiązywanie problemów społecznych ▪ świadomość roli i potrzeb sektora pomocy społecznej wśród władz gminy ▪ zmieniający się na korzyść wizerunek pomocy społecznej; coraz bardziej obiektywne przedstawianie w mediach tego sektora (m.in. oceny pracy pracowników socjalnych oraz dobrowolnych wyborów beneficjentów pomocy społecznej) ▪ możliwość korzystania ze środków pomocowych Unii Europejskiej ▪ istnienie w gminie organizacji pozarządowych działających w gminie w obszarze polityki społecznej; wzrost ich znaczenia w pomocy osobom jej potrzebującym 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększająca się liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego ▪ przeciążenie zbyt małej liczby pracowników socjalnych liczbą i różnorodnością zadań (brak czasu na szeroko rozumianą pracę socjalną z uwagi na nadmiar pracy administracyjnej) ▪ popadanie pracowników pomocy społecznej w rutynę i doznawanie przez nich syndromu wypalenia zawodowego ▪ niewłaściwie finansowany system pomocy społecznej ▪ brak stabilności prawnej w sektorze pomocy społecznej ▪ niski poziom aktywności mieszkańców

▪ włączanie się przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działania pomocowe	gminy w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych
--	---

15. WNIOSKI Z DIAGNOZY

Przeprowadzona w kilkunastu obszarach diagnoza sytuacji społecznej w gminie Piaski, pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych problemów oraz wyzwań, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny. Zaliczono do nich:

- ubóstwo powodowane bezrobociem, które w głównej mierze dotyka osoby młode, z niewielkim stażem pracy lub bez doświadczenia zawodowego,
- niekorzystne zmiany demograficzne powodujące postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej, a tym samym zwiększające ryzyko chorób i niepełnosprawności,
- przeżywanie przez rodziny trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, co m.in. wymaga udzielenia im odpowiedniej pomocy w wychowaniu i opiece (m.in. poprzez prowadzenie edukacji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, zapewnienie odpowiedniego dostępu do wsparcia specjalistycznego oraz ze strony asystenta rodziny),
- problemy alkoholizmu i przemocy domowej, wymagające kontynuowania działalności profilaktycznej i zwiększenia dostępności leczenia i wsparcia,
- zaspokajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia, zwiększenie dostępności opieki specjalistycznej, w tym geriatrycznej,
- utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego,
- usprawnianie lokalnego systemu pomocy społecznej, m.in. poprzez stałe doskonalenie służb społecznych oraz zwiększenie liczby pracowników socjalnych,
- rozwijanie sektora pozarządowego działającego w obszarze polityki społecznej oraz podejmowanie współpracy z należącymi do niego organizacjami.

Wyniki diagnozy, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, posłużyły do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2014-2020. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy,

zmniejszenia skali występujących problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych. Inicjatywy te zostały ujęte w poniżej przedstawionych obszarach.

- 1. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy:** wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia oraz poszukujących pracy, udzielanie pomocy zagrożonym lub dotkniętym ubóstwem i bezdomnością, a także usprawnianie seniorów oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób niepełnosprawnych.
- 2. Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju, zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej oraz utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie:** pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju, wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
- 3. Wzmacnianie lokalnych służb społecznych oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego:** doskonalenie sektora pomocy społecznej oraz wspieranie organizacji pozarządowych i rozszerzanie z nimi współpracy.

III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misją samorządu gminy Piaski w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 jest **skuteczne aktywizowanie mieszkańców gminy zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, wzmocnienie rodzin oraz dążenie do integracji społecznej**. Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie kart strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, źródła ich finansowania oraz prognozę zmian.

Cel strategiczny 1.	Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy
Cele operacyjne:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia oraz poszukującym pracy. 2. Udzielanie pomocy zagrożonym lub dotkniętym ubóstwem i bezdomnością. 3. Usprawnianie seniorów oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób niepełnosprawnych.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy – upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego oraz udzielanie pomocy w rozpoczęciu działalności gospodarczej. 2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny. 3. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej osobom dotkniętym bezrobociem. 4. Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w gminie, np. spółdzielni socjalnych. 5. Podejmowanie działań w celu pozyskania inwestorów mogących utworzyć nowe miejsca pracy, m.in. promowanie gminy przy wykorzystaniu jej walorów, przygotowywanie i oferowanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie ulg podatkowych dla inwestorów. 6. Wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w gminie; rozwijanie turystyki, w tym agroturystyki, przy wykorzystaniu walorów krajobrazowych gminy.

	<ol style="list-style-type: none"> 7. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. 8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi udzielającymi wsparcia osobom bezrobotnym.
<p>Kierunki działań do celu operacyjnego 2.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami ubogimi, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych. 2. Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowanie wśród nich samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej oraz organizowanie na rzecz ubogich akcji charytatywnych, m.in. przy współpracy z organizacjami pozarządowymi. 3. Podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością – prowadzenie pracy socjalnej, udzielenie wsparcia finansowego i rzeczowego, w razie potrzeby opracowanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz zapewnienie schronienia. 4. Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego (w tym w formie gorącego posiłku) dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. 5. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także organizowanie wypoczynku letniego i zimowego oraz czasu wolnego. 6. Opracowanie, realizacja lub współdziałanie w realizacji programów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem. 7. Powiększenie w gminie zasobów mieszkań komunalnych i socjalnych. 8. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich oraz z Kościołem.
<p>Kierunki działań do celu operacyjnego 3.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie osobom starszym i niepełnosprawnym wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej. 2. Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. 3. Uruchomienie specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 4. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych. 5. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy: likwidacji barier, poszerzeniu oferty rehabilitacyjnej i dostępności

	<p>sprzętu rehabilitacyjnego oraz zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia.</p> <p>6. Zwiększenie dostępności kształcenia integracyjnego w funkcjonujących w gminie placówkach oświatowych.</p> <p>7. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, w tym z zakładami opieki zdrowotnej, Warsztatami Terapii Zajęciowej w Piaskach, Środowiskowym Domem Samopomocy w Chwałkowie, Wypożyczalnią Sprzętu Rehabilitacyjnego oraz Punktem Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych i ich Rodzin przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu, Zakładem Aktywności Zawodowej w Leonowie, Domami Pomocy Społecznej w Chumiętkach, Chwałkowie, Rogowie i Zimnowodzie, Stowarzyszeniem Koło Gospodyń Wiejskich w Strzelcach Wielkich, Stowarzyszeniem „Most”, Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Kreatywni” oraz Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych „Radość”.</p> <p>8. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.</p>
Czas realizacji	Lata 2014-2020.
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne.
Partnerzy w realizacji	Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ponadgimnazjalne, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, pracodawcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, instytucje rządowe, placówki ochrony zdrowia, placówki świadczące usługi rehabilitacyjne, w tym Warsztaty Terapii Zajęciowej w Piaskach, ośrodki wsparcia, w tym Środowiskowy Dom Samopomocy w Chwałkowie, Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego i Punkt Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych i ich Rodzin przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu, Zakład Aktywności Zawodowej w Leonowie, organizacje pozarządowe, w tym Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Strzelcach Wielkich, Stowarzyszenie „Most”, Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Kreatywni” oraz Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Radość”, kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none"> ▪ usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej, ▪ wzrost aktywności gospodarczej w gminie, ▪ większa aktywność zawodowa mieszkańców, ▪ poprawa warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, ▪ łatwiejszy dostęp do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym, ▪ efektywniejszy udział seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, ▪ wyższy standard świadczonych usług, ▪ lepsza jakość funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, ▪ większy dostęp do kształcenia integracyjnego, ▪ wzrost liczby osób usprawnionych i zatrudnionych.
-----------------------	---

Cel strategiczny 2.	Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju, zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej oraz utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie
Cele operacyjne:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju. 2. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie. 3. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia. 4. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności z rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 2. Zatrudnianie asystentów rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń. 3. Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny, m.in. przez pracowników GOPS-u, placówek oświatowych, asystentów rodziny. 4. Udzielanie przez GOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz w formie dodatków mieszkaniowych. 5. Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego i prawnego. 6. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających pogodzenie pracy z wychowaniem dzieci.

	<ol style="list-style-type: none"> 7. Zwiększenie w gminie dostępności opieki przedszkolnej oraz zapewnienie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3. 8. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy; rozwijanie infrastruktury umożliwiającej dzieciom i młodzieży spędzanie czasu wolnego i rozwój uzdolnień i zainteresowań, organizowanie wypoczynku. 9. Rozwijanie sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży; poszerzanie ich oferty o elementy socjoterapii. 10. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych. 11. Opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny. 12. Opracowywanie i wdrażanie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka (np. Karty Dużej Rodziny), w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. 13. Integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.
<p>Kierunki działań do celu operacyjnego 2.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie dostępności wsparcia i pomocy, w tym terapeutycznej i rehabilitacyjnej, dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, m.in. poprzez zacieśnianie współpracy z Poradnią Leczenia Uzależnień w Gostyniu. 2. Poprawa dostępności wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego dla rodzin dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie. 3. Zintensyfikowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży. 4. Podjęcie działań kierunku utworzenia w gminie punktu konsultacyjnego dla osób dotkniętych problemami uzależnień. 5. Tworzenie i wspieranie grup samopomocowych. 6. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 7. Zintensyfikowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Piaski. 8. W razie konieczności zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia; podejmowanie współpracy w tym zakresie i dalsze wspieranie funkcjonującego w gminie Bonifraterskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej

	<p>i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Piaskach Marysinie.</p> <p>9. Kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.</p> <p>10. Rozszerzanie i podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.</p>
Kierunki działań do celu operacyjnego 3.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej. 2. Zwiększenie dostępu mieszkańcom do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz usług specjalistycznych, w tym opieki geriatrycznej. 3. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych. 4. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami. 5. Opracowanie i realizacja gminnego programu ochrony zdrowia psychicznego.
Kierunki działań do celu operacyjnego 4.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów. 2. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie). 3. Patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie. 4. Kontynuowanie przez jednostki gminne i mieszkańców współpracy z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości. 5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego. 6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez budowę i remont dróg gminnych, budowę chodników i ścieżek rowerowych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych, organizację dowozu dzieci do szkół.
Czas realizacji	Lata 2014-2020.
Realizatorzy	<p>Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny Gminy Piaski, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.</p>

<p>Partnerzy w realizacji</p>	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gostyniu, szkoły ponadgimnazjalne, placówki ochrony zdrowia, Poradnia Zdrowia Psychicznego w Gostyniu, placówki leczenia uzależnień, w tym Poradnia Leczenia Uzależnień w Gostyniu, ośrodki wsparcia, w tym Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Piaskach Marysinie, Telefon Zaufania przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu, specjaliści, grupy samopomocowe, w tym Grupa AA w Piaskach Głogówku, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.</p>
<p>Źródła finansowania</p>	<p>Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.</p>
<p>Prognoza zmian</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niższy odsetek rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, ▪ podniesienie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, ▪ skuteczniejsze wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci, ▪ łatwiejszy dostęp do opieki dla dzieci do lat 3. oraz w wieku przedszkolnym, ▪ podwyższenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce, ▪ wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z niej korzystających. ▪ większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej, uzależnień oraz zdrowego trybu życia, ▪ lepszy dostęp do opieki zdrowotnej oraz wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, ▪ obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie, ▪ ograniczenie przestępczości, w tym wśród młodocianych, ▪ wzrost zasobu wiedzy mieszkańców na temat przestępczości i jej skutków, ▪ bezpieczniejsze drogi.

Cel strategiczny 3.	Wzmacnianie lokalnych służb społecznych oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego
Cele operacyjne:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie sektora pomocy społecznej. 2. Wspieranie organizacji pozarządowych oraz rozszerzanie z nimi współpracy.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie liczby pracowników socjalnych do poziomu zgodnego z ustawą o pomocy społecznej. 2. Systematycznie podnoszenie kompetencji przez kadre GOPS-u, m.in. poprzez uczestnictwo w szkoleniach. 3. Zatrudnianie asystentów rodziny. 4. W razie możliwości rozszerzenie infrastruktury socjalnej w gminie. 5. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy. 6. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. poprzez strony internetowe GOPS-u i Urzędu Gminy. 7. Opracowywanie i realizowanie projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
Kierunki działań do celu operacyjnego 2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. 2. Rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. 3. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet samorządu źródeł finansowania. 4. Zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych oraz wspieranie inicjatyw społecznych. 5. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.
Czas realizacji	Lata 2014-2020.
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.
Partnerzy w realizacji	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none">▪ większe kompetencje kadr pomocy społecznej,▪ wyższa jakość świadczonych usług,▪ rozwój aktywności mieszkańców,▪ zwielokrotnienie inicjatyw społecznych,▪ różnorodność form i lepsza efektywność współpracy z sektorem pozarządowym.

IV. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2014-2020 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Program współpracy Gminy Piaski z organizacjami pozarządowymi.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie również zależała od środków finansowych – posiadanych i pozyskanych przez samorząd gminy lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii – na opracowanie i realizację innych programów oraz projektów, które będą zgodne z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań.

Programy i projekty powinny cechować efektywność, skuteczność i celowość. Mogą być one przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę i, w zależności od charakteru, realizowane w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych.

V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Zgodnie z art. 110, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2014-2020 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach. Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Poniższa tabela przedstawia ramy finansowe strategii, które obejmują szacunkową wielkość wydatków na jej realizację w kolejnych latach.

Tabela 16. Ramy finansowe strategii w latach 2014-2020*

szacunkowa wielkość wydatków (w zł) w latach:						
2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
3.557.000	3.593.000	3.600.000	3.610.000	3.618.000	3.625.000	3.633.000

*środki finansowe planowane w budżecie gminy na realizację zadań z zakresu polityki społecznej

Źródło danych: Urząd Gminy Piaski.

Środki finansowe na realizację zadań z zakresu polityki społecznej będą ujmowane corocznie w uchwale budżetowej Rady Gminy.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych, polegające na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji.

Gromadzone dane z jednej strony pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku, z drugiej natomiast umożliwią ustalenie rzeczywistych rezultatów ich wdrożenia – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego. Poza oceną wdrożenia zapisów strategicznych, będzie on zawierał propozycje rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, podjęcie działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

W celu skutecznego i sprawnego opracowywania raportu monitoringowego, Wójt Gminy może powołać zespół zadaniowy, w skład którego wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do oceny stopnia wdrożenia strategii zostaną wykorzystane przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

Przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie wdrażania strategii, może być on zmodyfikowany, w tym poszerzony o nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji zapisów strategicznych.

Cel strategiczny 1.:

- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych objętych pracą socjalną,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia, ubóstwa i bezdomności,
- liczba podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba podmiotów gospodarczych,
- liczba nowych inwestorów,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie,
- liczba programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym,
- liczba nowych mieszkań komunalnych i socjalnych,
- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,

- liczba seniorów i osób niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba osób korzystających z klubu seniora, ewentualnie z dziennego domu pobytu,
- liczba obiektów, w których zlikwidowano bariery,
- liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi, w tym uczestniczących w warsztatach terapii zajęciowej,
- liczba nowo utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- liczba klas integracyjnych oraz liczba dzieci do nich uczęszczających.

Cel strategiczny 2.:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba dzieci objętych opieką przedszkolną,
- liczba dzieci do lat 3. objętych opieką,
- liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób objętych w ich ramach opieką,
- liczba opracowywanych i realizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjnego,
- liczba grup samopomocowych oraz liczba osób objętych w i ich ramach wsparciem,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,

- liczba osób umieszczonych w ośrodkach wsparcia, w tym w ośrodku interwencji kryzysowej i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,
- liczba opracowanych i realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 3.:

- liczba pracowników GOPS-u, w tym liczba pracowników socjalnych,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych,
- liczba wolontariuszy.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2011-2013	18
Tabela 2. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2013/2014	24
Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie w 2013 roku	27
Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2013 roku	29
Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie w 2013 roku	30
Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych ..	33
Tabela 7. Osoby z gminy objęte wsparciem w 2013 roku przez podmioty działające na jej terenie na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie	37
Tabela 8. Kadra GOPS-u i jej kwalifikacje w 2013 roku	41
Tabela 9. Wydatki na realizację zadań z zakresu polityki społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2011-2013.....	42
Tabela 10. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS w latach 2011-2013	46
Tabela 11. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2011-2013	48
Tabela 12. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2011-2013	49
Tabela 13. Instytucje wsparcia w gminie.....	49
Tabela 14. Instytucje wsparcia spoza gminy, z oferty których mogą korzystać i korzystają jej mieszkańcy.....	50
Tabela 15. Organizacje pozarządowe w gminie w 2013 roku	53
Tabela 16. Ramy finansowe strategii w latach 2014-2020*	89

Wykresy:

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2011-2013	15
Wykresy 3-4. Ruch naturalny i migracyjny ludności gminy w latach 2011-2013	16
Wykres 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2011-2013	17
Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2011-2013.....	17
Wykres 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha)	18

Wykres 8. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2011-2013.....	19
Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2013 roku	19
Wykres 10. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2011-2013*	21
Wykres 11. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2011-2013	21
Wykres 12. Stopa bezrobocia w powiecie gostyńskim, w województwie wielkopolskim i w kraju w latach 2011-2013 (w %).....	22
Wykresy 13-16. Bezrobotni w gminie na koniec 2013 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia	23
Wykres 17. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku.....	31
Wykres 18. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku	31
Wykres 19. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku.....	32
Wykres 20. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku	32
Wykres 21. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2011-2013	35
Wykres 22. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2011-2013.....	36
Wykres 23. Przestępstwa popełnione w gminie w 2013 roku	40
Wykres 24. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2011-2013 udzielono pomocy i wsparcia	43
Wykres 25. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2011-2013 przyznano świadczenie ..	43
Wykres 26. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2011-2013 przyznano świadczenie pieniężne	44
Wykres 27. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2011-2013 przyznano świadczenie niepieniężne	44
Wykres 28. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2011-2013 (liczba osób w rodzinach)	45
Wykres 29. Warunki życia w gminie	56
Wykres 30. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy	57

Wykres 31. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie	58
Wykres 32. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?	59
Wykres 33. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?	59
Wykres 34. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?	60
Wykres 35. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?	60
Wykres 36. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?.....	61
Wykres 37. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?	61
Wykres 38. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie.....	62
Wykres 39. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?.....	62
Wykres 40. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?	63
Wykres 41. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy.....	64
Wykres 42. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?.....	64
Wykres 43. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie.....	65
Wykres 44. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?	65
Wykres 45. Problemy najczęściej dotyczące osoby starsze z gminy.....	66
Wykres 46. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?	66
Wykres 47. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy....	67
Wykres 48. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?	67
Wykres 49. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?	68
Wykres 50. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie.....	68
Wykres 51. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?.....	69